

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta právnická

Katedra občanského práva

DIPLOMOVÁ PRÁCE

SUBJEKTY SPORTOVNÍCH SPOLKŮ

Plzeň 2019

Bc. Miroslav Krejčík

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci na téma “Subjekty sportovních spolků” zpracoval samostatně, a že jsem vyznačil prameny, z nichž jsem pro svou práci čerpal způsobem ve vědecké práci obvyklým.

V Plzni dne.....

.....

Bc. Miroslav Krejčík

Poděkování:

Na tomto místě bych rád poděkoval vedoucímu práce Mgr. Janu Legovi, Ph. D. za vedení mé diplomové práce. Dále JUDr. Janu Paulymu za cenné a odborné rady. V neposlední řadě bych rád poděkoval své ženě za podporu a trpělivost během mého studia.

Obsah

	Seznam použitých zkratk.....	1
1	Úvod.....	3
2	Právní úprava spolků.....	5
	2.1 obecná charakteristika.....	5
	2.2 historický exkurs.....	6
	2.3 prameny.....	9
	2.4 zásady.....	11
	2.5 založení spolku.....	13
	2.6 vznik spolku.....	16
3	Členství ve spolku.....	19
	3.1 způsobilost k členství.....	19
	3.2 vznik členství.....	21
	3.3 obsah členství.....	23
	3.4 svazy.....	23
	3.5 princip dobrovolnosti a otevřenosti.....	24
	3.6 přechod členství.....	25
	3.7 zánik členství.....	25
4	Orgány sportovního spolku.....	29
	4.1 Statutární orgán.....	29
	4.2 Nejvyšší orgán.....	31
	4.3 Kontrolní komise.....	32
	4.4 Rozhodčí komise.....	33
	4.5 Rozhodování sporů.....	34
5	Sportovní spolky v Čechách a zahraničí (UEFA/FIFA).....	36
	5.1 FAČR.....	37
	5.1.1 Účel a předmět činnosti Asociace.....	37
	5.1.2 Pobočné spolky.....	38
	5.1.3 Stanovy Asociace.....	38
	5.1.4 Členství v Asociaci.....	39
	5.1.5 Práva a povinnosti členů Asociace.....	40
	5.1.6 Orgány Asociace.....	42
	5.2 UEFA.....	43
	5.3 FIFA.....	49
6	Závěr.....	54

Resumé.....	56
Seznam literatury.....	57

Seznam použitých zkratk

Ústava	Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů
Listina	Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod, ve znění pozdějších předpisů
Občanský zákoník	Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
Zákon o obcích	Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů
Zákon o veřejných rejstřících	Zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, ve znění pozdějších předpisů
Zákon o zvláštních řízeních soudních	Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů
Občanský soudní řád	Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů
Zákon o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů	Zákon č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů, ve znění pozdějších předpisů
Antidiskriminační zákon	Zákon č. 198/2009 Sb., Zákon o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

FAČR	Fotbalová asociace České republiky, jenž je zapsána ve spolkovém rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, oddíl L, vložka 1066
UEFA	Union of European Football Associations, společnost registrovaná v rejstříku společností podle Švýcarského občanského práva článek 60 a následující.
FIFA	Fédération Internationale de Football Association, společnost registrovaná v rejstříku společností podle Švýcarského občanského práva článek 60 a následující.

1 Úvod

Tématem mé diplomové práce jsou subjekty sportovních spolků. Profesionální sport získává ve společnosti čím dál tím větší význam, což je zřejmě způsobeno jeho marketingovou silou. Ze sportu se stala zábava pro masu obyvatel, což s sebou zároveň přináší zvýšené příjmy. V současné době však raketovým tempem stoupá role sportu v oblasti nejen ekonomické, ale i výchovné a zdravotní. Sportovci a sportovní kluby tak participují na výchově mládeže skrze svou reklamní hodnotu, čímž stoupá i jejich hodnota společenská. Vyspělá země by se proto měla snažit upravit postavení sportovců a sportovních klubů tak, aby jejich sportovní výkony zároveň sloužily systému. Profesionální sport je však jen vrcholem ledovce a je zároveň motorem pro sport amatérský, který by měl být podporovaný už jen ze zdravotního hlediska.

S vyššími příjmy profesionálního sportu kráčí ruku v ruce postup v žebříčku společenských hodnot. Takový postup si však žádá potřebu úpravy právního rámce tohoto odvětví. Sport je v České republice dlouhodobě opomíjené téma, což se projevuje také na nedostatečné míře právní úpravy. O tomto rychle se rozvíjejícím a dynamickém odvětví práva, bude v následujících letech slyšet čím dál tím častěji, což by měl zákonodárce, potažmo sportovní asociace a její subjekty reflektovat a připravit právní úpravu, která by reagovala na zvýšený význam sportu.

Toto téma diplomové práce jsem zvolil, protože je mi velice blízké. Celé mládí jsem aktivně sportoval a nyní trénuji mladé talenty. Pravidelně se tedy ve sportovním prostředí pohybuji a mám k němu vztah. Konkrétně mluvím o fotbalovém prostředí, které tedy bude objektem této práce. Zároveň si myslím, že fotbal je z právního pohledu nejpokročilejším reprezentantem sportu obecně, což také hrálo roli při jeho volbě. Konkrétně sportovní spolky a jejich subjekty jsem si vybral, protože pomocí těchto organizací se fotbal sdružuje, což mu dává sílu vytvářet pravidla a určovat směr, kterým by se měl ubírat, a který bude nadále zvyšovat jeho společenský význam.

V následující kapitole své diplomové práce se zaměřím na obecnou právní úpravu spolků. V historickém exkurzu se budu snažit nastínit, jak sdružování a spolky obecně fungovaly v dobách minulých. Představím prameny a zásady, kterými se spolky řídí dnes a v závěrečné části druhé kapitoly pojednám o tom, jak se spolek zakládá a jak vzniká.

Ve třetí kapitole se zaměřím na členství ve spolku. Jak členství vzniká, kdo může být členem, co je obsahem členství a jakými způsoby může členství zaniknout. Pojednám rovněž o svazech, jakožto spolecích spolků.

Ve čtvrté kapitole se budu zabývat orgány sportovních spolků. Jaké orgány jsou zákonem stanovené jako povinné a které orgány jsou podle zákona dobrovolné a představím jejich složení, fungování a jejich účel.

V páté kapitole si představíme konkrétní sportovní spolky. Jak už bylo řečeno, bude se jednat o spolky fotbalové. Představíme si nejvýznamnější sportovní spolek z České republiky jímž je FAČR, z Evropy v podobě UEFA a také ze světa v podobě FIFA. Budu blíže pojednávat o jejich účelu, členech, orgánech atd.

Cílem mé diplomové práce je představit široké veřejnosti základní informace o sdružování sportovních subjektů a pokusím se objasnit také význam tohoto sdružování. Podat základní přehled o konkrétních pramenech, kterými se toto sdružování řídí a hierarchii sportovních asociací, aby si čtenář udělal lepší přehled o fungování sportovních spolků.

2 Právní úprava spolků

Spolek je upraven v občanském zákoníku, konkrétně v hlavě II Osoby, díl 3 právnické osoby, oddíl 2 korporace, pododdíl 2 Spolek §214-302. Spolek je vymezen s důrazem na jeho základní znaky, jimiž jsou samospráva, dobrovolnost členství, oddělení majetkových sfér spolku a jeho členů s vyloučením zákonného ručení členů spolku za spolkové dluhy a spolkovou činností jako hlavní činností spolku.

2.1 Obecná charakteristika

Spolek lze definičně vymežit jako dobrovolné sdružení nejméně tří osob (v duchu klasické římskoprávní paroly *tres faciunt collegium*)¹, které se sdružují k naplnění společného zájmu. Tyto osoby pak musí mít animus societatis, tedy trvalou a stálou vůli člena směřující k zachování existence spolku a jeho členství v něm. Spolek je právnickou osobou, z čehož plyne, že majetek členů je striktně oddělen od majetku spolku.

V zákoně není přímo uvedeno, že spolek je právnickou osobou, ani že má korporátní povahu. Přesto tomu tak je, jak vyplývá již ze systematického zařazení spolku v občanském zákoníku. Korporátní povahu pak lze vyvodit z faktu, že spolek je sdružením osob.

Spolek musí mít jako každá právnická osoba nějaký účel. Zákon dále spolkům stanovuje požadavek neziskového charakteru. Tyto podmínky jsou dosti obecné, proto v praxi existuje mnoho předmětů činnosti spolků a tedy mnoho druhů spolků. Rozlišujeme spolky sportovní, kulturní, stavovské, zájmové, ekologické atd.. Spolky lze také dělit na obecné a zvláštní. Mezi zvláštní se řadí například odborové organizace a organizace zaměstnavatelů.

Je nutno poznamenat, že v současné době většina právnických osob zapsaných ve spolkovém rejstříku jako spolky, ve skutečnosti spolky nejsou a vznikly ještě před účinností občanského zákoníku. Tyto právnické osoby se však

¹ ŠVESTKA, Jiří; DVOŘÁK, Jan; FIALA, Josef, et al. *Občanský zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014. str. 661. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-370-8.

za spolky považují, ačkoli jak je výše zmíněno o skutečné spolky nejde. Ohledně takových osob potom platí fikce transformace na spolky. Tato transformace občanských sdružení, vzniklých podle již zrušeného zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, nastala automaticky.

2.2 Historický exkurs

Sdružování lidí, což je základní princip spolku, probíhá od nepaměti. Nejprve se lidé sdružovali na základě rodů, později kmenů. Ve starověku již poznáváme sdružování na jiném než příbuzenském základu. Důkaz lze nalézt již v Zákoně 12 desek z 5. století př. n. l., kde se nachází tzv. Collegia, což jsou soukromé korporace ve formě spolku. Další důkazy o existenci Collegií nacházíme např. v dobách Servia Tullia (panoval mezi lety 578-534 př.n.l.), kdy fungovala za účelem uctívání božstev. Collegia procházela různými obdobími v závislosti na formě a způsobu vlády. Jsou známa období, kdy stát do těchto spolků nezasahoval vůbec, nebo jen minimálně, a na druhé straně období, kdy byla činnost collegií podrobena dohledu státu, či dokonce represi.

Konec Římské říše a z velké části i římského práva však neznamenal konec spolků, které byly užívány i po celý středověk. Za největší sdružení ve smyslu společenství fyzických osob – společenství věřících byla sama křesťanská církev, resp. církve.² Středověké spolky však nelze považovat obecně za spolky v moderním slova smyslu, protože v mnoha případech zde nebyla naplněna podmínka dobrovolnosti.

Následný nástup absolutismu se začal pozvolna projevovat i na spolicích. Jedním ze základních znaků absolutismu je podrobit veškerou lidskou činnost státnímu doзору, což se týká i práva spolkového. Spolků se absolutismus konkrétně dotkl povolovacím režimem, kdy spolky mohly být zakládány jen na základě souhlasu příslušného úřadu. Tato situace trvala až do revolučního roku 1848.

² ŠVESTKA, Jiří; DVOŘÁK, Jan; FIALA, Josef, et al. *Občanský zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014. str. 659. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-370-8.

Pro spolkové právo v českých zemích je zásadní rok 1848, kdy se v první (neprovedené) ústavě z 24.4. nárokuje občanům právo vytvářet spolky. Tento stav byl narušen §7 březnové ústavy z roku 1849, kdy byl spolek prověřován co do cílů, účelu a používaných prostředků, přičemž nic z výše uvedeného nesmělo mít protistátní charakter. Období plné legislativních změn a protichůdných zákonů na pár let ukončil až císařský patent č. 171/1849 ř. z., kterým se upravuje výkon svobodného práva spolčovacího a shromažďovacího. Tímto patentem byly zrušeny dosavadní předpisy o spolicích, pro příště již státního povolení k založení spolku nebylo zapotřebí.

Další změna nastala za tzv. bachovského absolutismu, kdy byl výše zmíněný císařský patent zrušen a nahrazen císařským patentem 253/1852 ř. z. o spolicích. Tímto novým patentem byl obnoven koncesní režim vzniku spolků. S koncem bachovského absolutismu a obnovením parlamentarismu se postupně začíná absolutistická verze zákona o spolicích nahrazovat modernější úpravou.

Tento proces vrcholí vydáním zákona č. 134/1867 ř. z., o právu spolčovacím, který předchodí právní úpravu definitivně ruší. Tento zákon se nevztahoval na všechny spolky, protože pro řadu z nich platily zákony speciální, ale především rušil povolovací režim a zaváděl místo něj režim registrační. Dále zakládal právo policejních úřadů zakázat a zrušit spolek, který byl dle svého účelu, zřízení nebo používaných prostředků protizákonný nebo státu nebezpečný. Nebezpečnost však netkvěla v pouhé možnosti nebo domněnce, že by někdy v budoucnu členové spolku mohli být státu nebezpeční, nýbrž se muselo jednat o přímou hrozbu deklarovanou z účelu spolku.³

Zákon navíc nově rozlišoval spolky na politické a nepolitické, s čímž souvisela různá práva a povinnosti. Spolky politické byly politické strany. I přes modernizaci spolkového práva lze stále pozorovat prvky výrazně neslučitelné s dnešní svobodnou úpravou spolků. Hovořit jde např. o zákonném zákazu účasti na spolku pro cizince, ženy nebo nezletilé. Dále např. podle §4 zákona č. 134/1867 ř. z. o právu spolčovacím, bylo nutné zamýšlené utvoření spolku oznámit příslušnému správnímu úřadu, jinak byl takový počín hodnocen jako vytvoření tajné společnosti, což bylo nejen zakázané, ale především to bylo též trestným

³ KINDL, Milan; ERTL, Zdeněk; FORMANOVÁ, Nikola a ŠÍMA, Alexander. *Úskalí spolkového práva*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017. str. 55. ISBN 978-80-7380-642-2.

činem podle §287 tehdejšího trestního zákona. V takovém případě pachateli hrozil až 1 rok odnětí svobody a prostým členům odnětí svobody až na 3 měsíce.⁴

K modernějším prvkům tohoto zákona je naopak možno zařadit ustanovení, že se tento zákon nevztahoval na sdružování k výdělečné činnosti, což bylo prakticky doslova převzato do zákona č. 83/1990 Sb. §1 odst. 3 písm. b). Spolků, jejichž hlavním předmětem bylo podnikání (tzn. výdělečná činnost), jak už bylo zmíněno, se zákon o právu společným netýkal, ale musely být podle jiného zákona zapsány v rejstříku společenstev. Další novinkou směrem ke svobodnější úpravě bylo přiznání úplné samosprávy ve věcech řízení spolku, nakládání s jeho majetkem, přijímání a vylučování členů spolku a volby funkcionářů.

Zákon o právu společným z roku 1867 byl platný a účinný i po konci Rakousko-Uherska v roce 1918 a platil dál i v první Československé republice. K velké novelizaci tohoto zákona došlo za Protektorátu Čechy a Morava, kdy svobodnější úprava, která začala platit po zřeknutí se absolutistické moci habsburskými panovníky, nemohla autoritativnímu státu vyhovovat. Nutno říci, že omezení svobodné úpravy to bylo opravdu velké. Například rozhodování o deliktech se přeneslo ze soudů na správní orgány, proběhla eliminace politických sdružení, zpřísnění sankcí, rozšíření odpovědnosti, a dokonce i k obrácení důkazního břemene v případě deliktů.

Po obnovení Československé republiky byl vydán dekret prezidenta republiky 81/1945 Sb., kterým bylo stanoveno, že nařízení a opatření z doby nesvobody se ruší. Okresní národní výbory pak měly za úkol, aby byl rozpuštěným spolkům vrácen jejich majetek. Spolky rozpuštěné v době nesvobody měly dvouměsíční lhůtu k oznámení, že hodlají obnovit a dále vyvíjet činnost. Pokud spolek neoznámil, že hodlá svou činnost obnovit, nemohl požadovat navrácení majetku, jenž mu byl v době nesvobody odebrán.

Zákon byl nahrazen až roku 1951 zákonem 68/1951 Sb., o dobrovolných organizacích a shromážděních. Tímto zákonem se ruší také do té doby užívaný název spolek a je nahrazen novotvarem “dobrovolná organizace”. Opět je zde

⁴ KINDL, Milan; ERTL, Zdeněk; FORMANOVÁ, Nikola; KINDL, Tomáš a ŠÍMA, Alexander. *Úskalí spolkového práva*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017. str. 11. ISBN 978-80-7380-642-2.

patrný trend podřízení spolků státní moci s tím, že dosavadní spolky se mohly transformovat v dobrovolné organizace za předpokladu, že jejich činnost odpovídala požadavkům nového zákona. Pokud tomu tak nebylo nebo se v řádné zákonné lhůtě spolky nepřeměnily, pak musely být zrušeny. Za své vzal i registrační princip, přičemž nově bylo ke vzniku vyžadováno schválení organizačního řádu orgánem státní správy. Právní úprava se tedy vrátila k principu povolovacímu.

Zákonem č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů byl zrušen předchozí zákon z roku 1951. Nový zákon plně obnovil princip spolkové samosprávy, zavedl registrační princip vzniku spolků a zrušil prakticky veškerý státní dozor. Nově se spolky nazývaly “občanská sdružení”. V §1 odst. 1 výše zmíněného zákona bylo uvedeno, že právo svobodně se sdružovat mají občané, ve skutečnosti se však mohly sdružovat jak osoby fyzické, tak osoby právnické. Existovala tak i sdružení, kde bylo typické členství právnických osob a fyzické osoby se jejich členy ani stát nemohly. Takovými sdruženími byly například sportovní svazy.⁵

Tento zákon byl platný až do roku 2014, kdy byl nahrazen současnou právní úpravou, která se vrací do tradičnějšího pojetí spolků, jenž je k vidění např. v západní Evropě. Zároveň se znovu vrací tradiční pojem spolek.

2.3 Prameny

Právo sdružovat se patří mezi nejzákladnější práva každého jedince, což se dá podložit faktem, že toto právo je zařazeno do ústavního pořádku České republiky. Konkrétně ho můžeme najít v Ústavě a také v Listině čl. 20 odst. 1: *Právo svobodně se sdružovat je zaručeno. Každý má právo spolu s jinými se sdružovat ve spolcích, společnostech a jiných sdruženích.* Odstavec 3 téhož článku pak zřizuje právo státu svobodné sdružování omezit jen na základě zákona, a to pro bezpečnost státu, ochranu veřejné bezpečnosti a veřejného pořádku, předcházení trestným činům nebo pro ochranu práv druhých. Článek 4 zřizuje oddělení spolků od státu, čímž zakládá důležitou zásadu spolkového práva, kterou je samospráva spolků, jež bude podrobněji rozepsána v následující kapitole.

⁵ Z judikatury: rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 28 Cdo 2865/2006

Listina dále zaručuje právo sdružovat se v národnostních sdruženích (čl. 25 odst. 1) nebo za účelem ochrany hospodářských a sociálních zájmů (čl. 27 odst. 1).

Dalším pramenem práva na sdružování je Úmluva o ochraně lidských práv a svobod, která byla včleněna do Ústavy a zakládá aplikační přednost mezinárodních smluv, které byly ratifikovány parlamentem České republiky. Čl. 11 odst. 1 této úmluvy zaručuje právo každého na *pokojné shromažďování a svobodné sdružování se s jinými, včetně práva zakládat na obranu svých zájmů odbory nebo vstupovat do nich*. V odstavci 2 téhož článku je pak opět omezení tohoto práva. Omezení se v této úmluvě rozšiřuje o ochranu zdraví a morálky.

Na výše zmíněné předpisy z ústavní úrovně navazuje občanský zákoník. Ten řadí spolky do právnických osob (od §118) a dále do oddílu korporací. Úprava obecnější (korporace, právnické osoby) se použije vždy, když neexistuje zvláštní právní úprava v zákoně obsažená či dohodnutá ve stanovách a dalších interních předpisech, které musí být v intencích zákona. Spolková úprava je zde většinou dispozitivního charakteru, lze se tedy od ní dohodou odchýlit. Můžeme však nalézt i ustanovení kogentní, tedy taková ustanovení, od kterých se odchýlit nelze.

Velmi důležitou právní úpravu pro spolky obsahuje také zákon o veřejných rejstřících. Ten upravuje rejstříky a věci s nimi související po stránce organizační a procesní. Pokud jde o normy z občanského práva procesního, pak je třeba zmínit ještě zákon o zvláštních řízeních soudních a občanský soudní řád. V otázkách spolkové samosprávy a řízení před rozhodčí komisí spolku se používá zákon o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů.

Z podzákoných předpisů je potřeba zmínit zejména vyhlášku Ministerstva spravedlnosti č. 323/2013 Sb., o náležitostech formulářů na podávání návrhu na zápis, změnu nebo výmaz údajů do veřejného rejstříku a o zrušení některých vyhlášek.

Dalším pramenem spolkového práva jsou stanovy a další vnitřní předpisy spolků. Stanovy jsou pro vznik spolku nejdůležitějším dokumentem. Protože jsou stanovy v podstatě specifickou smlouvou mezi jeho členy, tak jako v případě jakékoli jiné smlouvy jde o právní jednání, a protože se tímto právním jednáním

spolek zakládá, jedná se současně o zakladatelské právní jednání a zároveň *conditio sine qua non*, tedy nezbytnou podmínku. Na tomto konkrétním právním jednání se musí zakladatelé shodnout (*tres faciunt collegium*), protože bez toho by žádný spolek vůbec nemohl vzniknout, ani být založen. Jsou tedy základním dokumentem spolku a jsou pro spolek zároveň závaznou normou.⁶ Z toho vyplývá povinnost každého člena plnit povinnosti, které mu stanovy ukládají. Právě skrze stanovy se realizuje spolková autonomie jako jedna z hlavních zásad, kterým bude věnována následující kapitola.

V neposlední řadě bych zde rád zmínil judikáty. Judikáty nejsou v kontinentálním systému práva závazným pramenem, nicméně zde existuje požadavek na právní jistotu a předvídatelnost soudního rozhodování. V praxi se tedy má v podobných případech rozhodovat podobně a pokud se soud odchýlí od ustálené rozhodovací praxe, v tom případě musí své rozhodnutí dostatečně zdůvodnit. Tyto požadavky na soudní rozhodnutí s sebou nesou onu zmíněnou právní jistotu, jakožto znak právního státu. Proto se dají judikáty řadit k pramenům spolkového práva, ačkoli oficiálně za pramen považovány být nemohou.

2.4 Zásady

Zásady se dají rozdělit na zásady obecné, které jsou určující pro celou oblast soukromého práva a na zásady specifické, které se dotýkají výhradně spolků. Zásad je opravdu hodně, a tak zde budou podány jen ty důležitější z nich, jejichž výčet ale rozhodně není konečný.

Obecné zásady:

a) zásada autonomie vůle – jedná se o oprávnění člověka svobodně utvářet a projevat svou vůli. Tato zásada je omezena povinností jednat v souladu s veřejným pořádkem a dobrými mravy.

b) zásada legální licence – subjekt práva je oprávněn jednat, jak uzná za vhodné, a to až do chvíle, kdy zákon takové jednání upravuje. Tato zásada znamená, že co

⁶ Rozhodnutí zveřejněné v Bohuslavově sbírce č. 4961/1925

není zákonem zakázáno, je dovoleno a nachází se v ústavě (čl. 2 odst. 4) i v listině (čl. 2 odst. 3).

c) zásada dispozitivnosti norem – strany si mohou ujednat práva a povinnosti odchylně od dikce zákona, pokud to zákon nezakazuje. Zákaz se vztahuje na ujednání, která odporují veřejnému pořádku, dobrým mravům a upravují práva týkající se postavení osob. Pokud se strany dohodnou, mohou zákonná pravidla nahradit vlastními nebo nevyhovující pravidla vyloučit.

d) zásada ochrany slabšího – nedostatek věku, rozumu nebo závislost svého postavení v pozici slabšího nesmí být osobě na újmu. Nicméně taková osoba nesmí bezdůvodně těžit ze své vlastní neschopnosti k újmě druhých.

e) zásada poctivosti a ochrany dobré víry – povinnost jednat v právním styku poctivě. Zákon takové jednání předpokládá a je pro něj zároveň stěžejní hodnotou. Osoby v dobré víře jednající jsou pod právní ochranou.

f) zásada výkonu práv v souladu s dobrými mravy a veřejným pořádkem – dobré mravy jsou definovány jako souhrn etických a obecně zachovávaných právních norem, které jsou společností sdíleny. Veřejným pořádek jsou další normy jiného druhu, na jejichž dodržování stát trvá a neopouští je vůli jednotlivce.

g) zásada nikomu neškodit – jedná se o obecnou povinnost, která do jisté míry navazuje na zásadu jednání v dobré víře.

h) zásada ochrany práv třetích osob – jedná se o zásadu spadající do kategorie zásad zachovávajících právní jistotu. Dohoda zavazuje pouze smluvní strany a nemůže pojednávat o právech třetích osob.

Specifické zásady:

a) zásada spolčení – jedná se o spolčení 3 fyzických nebo právních osob k dosažení soukromého nebo veřejného cíle.

b) zásada nevýdělečnosti – primárním účelem spolku nemůže být výdělečná činnost.

c) zásada dobrovolnosti – tato zásada vyplývá ze zásady autonomie vůle. Ke členství ve spolku nemůže být nikdo nucen a jedná se tedy o čistě dobrovolnou činnost.

d) zásada spolkové samosprávy – vyjádření odluky spolku od státu. Tato zásada byla v méně svobodných úsecích historie často prolamována. Zásada dává spolku samostatnost, protože stát může do spolku zasahovat jen velmi omezeně a výjimečně.

e) zásada zákonného neručení člena za spolkové dluhy – členství ve spolku není spojeno s ručením za dluhy spolku, jako tomu je u jiných podobných korporací jako např. honební společenstva nebo společenství vlastníků jednotek. Jde o oddělenost majetkových sfér.

f) zásada osobně vázaného členství – členství ve spolku je nepřevoditelné na jinou osobu. Z této zásady však občanský zákoník připouští výjimku, když ponechává na stanovách, zda je členství převoditelné. Některé spolky totiž mohou mít i rodinný význam, což je zřejmě důvod této úpravy.

g) zásada neexistence zákonné vkladové povinnosti – vkladovou povinnost lze určit stanovami, nicméně ze zákona vkladová povinnost nevyplývá.

h) zásada omezení použití zisku jen spolkovou činností – zisk se nesmí rozdělit mezi členy spolku. Tato zásada vychází ze zásady nevýdělečnosti. Pokud spolek vydělává, může z utržených prostředků pouze financovat svou hlavní činnost a nemůže zisk rozdělit mezi své členy.

i) zásada zrušitelnosti spolku pouze soudem – pouze a jedině soud může zrušit spolek, a to jen ze zákonných důvodů

2.5 Založení spolku

Zakladatelé, tzn. minimálně tři osoby vedené společným zájmem, založí spolek, shodnou-li se na obsahu stanov. Stanovy obsahují alespoň a) název a sídlo spolku; b) účel spolku; c) práva a povinnosti členů vůči spolku, popřípadě určení způsobu, jak jim budou práva a povinnosti vznikat; d) určení statutárního orgánu.

Spolek je založen přijetím stanov, tedy smlouvou uzavřenou konvenčním způsobem nebo přijetím stanov na ustavující schůzi.

Právní judikatura i teorie akceptuje, že stanovy právnické osoby jsou smlouvou *sui generis*.⁷ Stanovy jsou nepochybně zakladatelským právním jednáním ve smyslu §123 občanského zákoníku a mají povahu konstitutivního aktu.

Forma stanov musí být podle §123 odst. 2 občanského zákoníku písemná. Tato forma je však zachována i pokud mají stanovy formu elektronickou a to podle § 562 odst. 1 občanského zákoníku.

Spolek může být založen i usnesením ustavující schůze tvořícího se spolku. Ustavující schůze je usnášeníschopná v případě, účastní-li se jí alespoň tři osoby, které mohou stanovy schválit. Platí zde nevyvratitelná domněnka, že kdo se na schůzi dostaví, splňuje podmínky pro členství ve spolku, zapíše se do listiny přítomných, podepíše se k údajům o svém jménu a bydlišti nebo sídlu, podal řádnou a včasnou přihlášku do spolku.⁸ Toto platí i přesto, že zákon povinnost podat přihlášku ve skutečnosti neukládá, takže nikdo ve skutečnosti podávat přihlášku nemusí. Správnost a úplnost listiny přítomných ověřuje svolavatel nebo osoba jím pověřená. Svolavatel je osoba, která vhodným způsobem svolává ustavující schůzi. Tato osoba nebo skupina osob také zpravidla předkládá stanovy ke schválení. Konkrétněji se zde často hovoří o přípravném výboru, který koná přípravnou činnost. Během přípravné činnosti se zpravidla upřesňuje předmět činnosti spolku, bližší koncepce této činnosti a vypracovávají se stanovy.

Ustavující schůzi zahájí svolavatel nebo jiná jím pověřená osoba. Sdělí ustavující schůzi počet přítomných a seznámí ji s jednáními, která svolavatel v zájmu spolku již učinil. Navrhne pravidla pro její jednání a volbu předsedajícího i případných dalších činovníků. Ustavující schůze volí členy orgánů, které podle

⁷ Z judikatury: NS 29 Odo 701/2004 (stanovy obchodní společnosti či družstva jsou smlouvou *sui generis*) nebo také NS 29 Odo 146/2003 (Stanovy družstva jsou smlouvou *sui generis*) nebo DĚDIČ, J.; ŠTENGLOVÁ, I.; KRŽIŽ, R.; ČECH, P. *Akciové společnosti*. Praha: C.H.Beck, 2012, str. 68

⁸ ŠVESTKA, Jiří; DVOŘÁK, Jan; FIALA, Josef, et al. *Občanský zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014. str. 678-679. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-370-8.

zákona a stanov zvolit má. Mimo jiné se volí i osoba pověřená k podání návrhu na prvozápis spolku do spolkového rejstříku.

K přijímání usnesení je potřebná prostá většina přítomných. Kdo hlasoval proti přijetí stanov, může od přihlášky do spolku ihned odstoupit. O tom musí být učiněn záznam v listině přítomných opatřený podpisy odstupujícího a toho, kdo záznam učinil. Dalšího hlasování se již taková osoba nesmí účastnit. Na ustavující schůzi musí být pozvány všechny osoby, které podaly do spolku přihlášku. Pokud by tato podmínka nebyla dodržena, je usnesení ustavující schůze neplatné a k založení spolku nedošlo, ledaže je takovýto spolek již zapsán v rejstříku spolků. Poté by z tohoto důvodu již nešlo vznik spolku rozporovat. Zakladatelem spolku rovněž nemohou být osoby, které se zasedání ustavující schůze nezúčastnily. Stanovy spolku, jak bylo výše zmíněno, jsou smlouvou *sui generis*, na jejímž uzavření se podílejí jen osoby aktivně jednající, tzn. jen osoby účastníci se zasedání ustavující schůze. Jelikož nečinnost nelze považovat za projev vůle (§ 1740 odst. 1 věta druhá občanského zákoníku), je zakladatelem jen ta osoba, která se zasedání ustavující schůze zúčastnila, neboť pouze ta projevila svoji vůli stát se členem spolku způsobem jasným a nepochybným.⁹

Zájmem, k jehož realizaci se osoby spolčují, však nesmí být podnikání nebo jiná výdělečná činnost, minimálně to nesmí být zájem primární. Především však nesmí být účelem spolčení porušení práva nebo dosažení tohoto účelu nezákonným způsobem. Dalším omezením je zákaz jakékoli právnické osoby, tedy i spolku, ozbrojené nebo s ozbrojenými složkami. Z tohoto zákazu však existují výjimky pro právnické osoby, jež drží zbraně ke sportovním nebo kulturním účelům, k myslivosti nebo drží zbraně podle zvláštního právního předpisu.

Podle §47 zákona o obcích nelze formu spolku používat pro spolupráci mezi obcemi. Zákon zakazuje založit spolek, jehož členy by byly pouze obce a účastnit se spolků, jejichž účelem by ve skutečnosti měla být spolupráce mezi obcemi. Výše uvedená tvrzení se vztahují i na kraje. Pokud jde však o spolek, kde obec spolupracuje s jinými právnickými nebo fyzickými osobami, může se ho

⁹ ŠVESTKA, Jiří; DVOŘÁK, Jan; FIALA, Josef, et al. *Občanský zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014. str. 680-681. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-370-8.

obec bez omezení účastnit. Kraje se mohou účastnit jen takových spolků, které upravují občanskoprávní vztahy, i toto je ovšem novinka, protože podle předchozí úpravy se kraje nemohly účastnit občanských sdružení vůbec. Spolek může být zakládán i za účelem jednorázovým. Od účinnosti zákona č. 51/2016 Sb. se (po předchozím souhlasu vlády) na založení spolku může podílet i stát a být tak jeho členem.

Řádné založení spolku je pak nutným předpokladem pro vznik spolku, kterému bude věnována následující kapitola.

2.6 Vznik spolku

Spolek vzniká dnem zápisu do veřejného rejstříku. V tomto případě jde konkrétně o rejstřík spolkový. Ke vzniku spolku dojde konstitutivním zápisem. Z toho vyplývá, že zápis spolku do spolkového rejstříku má tedy nově konstitutivní charakter. Občanský zákoník tedy opustil princip, že rozhodnutí, jež vede ke vzniku spolku je deklaratorní.¹⁰ Jedinou výjimkou z tohoto pravidla jsou odborové organizace, které vznikají den následující po dni, kdy bylo rejstříkovému soudu doručeno oznámení o jejich založení (§3025 odst.2 občanského zákoníku). Tato výjimka má své opodstatnění, kterým je zamezení omezování práva na odborové organizování. Deklaratorní charakter vzniku, jak už bylo zmíněno, se využíval v dobách svobodnější úpravy práva spolčovacího a jeho opuštění bylo na druhé straně spjato s vládami totalitnějšího charakteru. Zákonný požadavek spolky zapisovat do veřejných rejstříků je odůvodněn faktem, že spolek je jako právnická osoba zároveň osobou fiktivní, o jejíž existenci nemáme hmatatelný důkaz.¹¹ Abychom měli přehled o právoplatně vzniklých právnických osobách, vyvstala potřeba tyto osoby registrovat, k čemuž slouží právě veřejné rejstříky.

Spolkový rejstřík vede krajský soud, který je místně příslušný podle sídla založení spolku. Řízení o zápisu spolku do rejstříku se zahajuje na návrh. Ten musí být podán bez zbytečného odkladu po rozhodné skutečnosti, kterou je samotné založení spolku. K podání takového návrhu jsou oprávněni zakladatelé

¹⁰ KINDL, Milan; ERTL, Zdeněk; FORMANOVÁ, Nikola; KINDL, Tomáš a ŠÍMA, Alexander. *Úskalí spolkového práva*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017. str. 138-139. ISBN 978-80-7380-642-2.

¹¹ RONOVSKÁ, Kateřina; VITOUL, Vlastimil a BÍLKOVÁ, Jana. *Nové spolkové právo v otázkách a odpovědích*. Praha: Leges, 2014. str. 42, Praktik (Leges). ISBN 978-80-7502-020-8.

nově založeného spolku, osoba zakladateli zmocněná na základě plné moci a nebo osoba na ustavující schůzi pověřená.¹² Návrh musí být podán v českém jazyce v listinné nebo elektronické podobě, a to na předpřipraveném formuláři, který je stanoven vyhláškou 323/2013 Sb.. K návrhu musí být přiloženy povinné přílohy a podpisy na předkládaném návrhu musí být úředně ověřeny.

Po obdržení návrhu na zapsání nově založeného spolku má rejstříkový soud tři dny na kontrolu případné vadnosti či neúplnosti návrhu. Pokud návrh zákonem dané požadavky nespĺňuje, vyzve soud usnesením navrhovatele k nápravě takového stavu. K opravě či doplnění návrhu soud určí lhůtu a poučí navrhovatele, jak je třeba opravu provést.

Pokud i přes výzvu soudu k nápravě stavu nedojde, soud usnesením návrh na zápis odmítne. Odmítnutí návrhu je možné z několika důvodů, které jsou stejné pro všechny typy právnických osob. Jde například o fakt, že a, návrh podala osoba, která k takovému podání nebyla oprávněna; b, návrh nebyl podán předepsaným způsobem; c, návrh neobsahuje všechny předepsané náležitosti; d, návrh je neurčitý nebo nesrozumitelný; e, k návrhu nebyly připojeny požadované listiny nebo účel spolku odporuje §145 občanského zákoníku. Rejstříkový soud dále zkoumá, zda je obsah příloh shodný s tvrzeními, které obsahuje návrh na zápis. Zda není navrhovaný název zaměnitelný s názvem jiné zapsané právnické osoby, není-li název klamavý. Zkoumá se také, jestli zápisu do rejstříku nebrání trestní stíhání nebo výkon trestu právnické osoby. Pokud soud z kteréhokoli důvodu návrh na zápis odmítne, je nutné do rozhodnutí uvést i důvod tohoto odmítnutí. Odmítnutí zapsání spolku ale nezakládá překážku věci rozsouzené¹³, proto je možné, aby po odmítnutí zakladatelé podali přihlášku znovu.

Je-li návrh na zápis spolku bezvadný a neexistuje důvod pro jeho odmítnutí, rejstříkový soud provede zápis nebo rozhodne usnesením o zápisu nejpozději do pěti pracovních dnů. Pokud v této lhůtě soud nekoná, považuje se návrh na zápis za provedený dnem následujícím po dni uplynutí lhůty. Spolek může podle zákona vzniknout také fikcí. Tato fikce spočívá v tom, že pokud spolek není zapsán do třiceti dnů od podání návrhu a zároveň v této lhůtě není

¹² RONOVSÁ, Kateřina; VITOUL, Vlastimil a BÍLKOVÁ, Jana. *Nové spolkové právo v otázkách a odpovědích*. Praha: Leges, 2014. str. 38, Praktik (Leges). ISBN 978-80-7502-020-8.

¹³ Z judikatury: např. sp. zn. III. ÚS 3006/2011, sp. zn. IV. ÚS 449/2013 atd.

vydáno ani rozhodnutí o odmítnutí, považuje se spolek za zapsaný a to třicátým dnem od podání návrhu. Jde však o ustanovení, které je třeba ignorovat a které je zcela zbytečné, případně navíc dosti matoucí, neboť popisná situace nemůže ve skutečnosti nikdy nastat.¹⁴ Jak bylo uvedeno výše, tak podle §96 odst. 1 zákona o veřejných rejstřících musí rejstříkový soud provést zápis nebo o návrhu rozhodnout usnesením do pěti pracovních dnů. Pokud tedy soud v této lhůtě neprovede zápis nebo nerozhodne o odmítnutí návrhu, považuje se podle §98 odst. 1 téhož zákona navrhovaný zápis za provedený. To znamená, že třiceti denní lhůta z občanského zákoníku nemůže ve skutečnosti nikdy marně uplynout.

K návrhu na zápis je také nutné dodat povinné přílohy, kterými jsou stanovy založeného spolku. Pokud byl spolek založen ustavující schůzí, pak je třeba přiložit zápis o průběhu ustavující schůze a usnesení na této schůzi přijatá. Pokud má být vedlejší činností spolku podnikání, pak je třeba přiložit oprávnění k podnikatelské činnosti. Souhlas oprávněné osoby s užíváním nemovitosti jako sídla spolku, který nesmí být starší tři měsíců, přičemž tento souhlas je vyjádřen úředně ověřeným podpisem. Čestné prohlášení člena statutárního orgánu o způsobilosti být členem takového orgánu, zároveň musí taková osoba projevit souhlas, který se vydává v podobě úředně ověřeného podpisu nebo veřejné listiny.

Důležitou otázkou po vzniku spolku je také právní jednání jménem spolku před jeho vznikem. Účinky takových právních jednání učiněných zakladateli jménem právnické osoby se připouštějí, ale nenastávají automaticky. Musí být nově vzniklou právnickou osobou (v tomto případě spolkem) převzaty, a to s účinností *ex tunc*. K převzetí těchto jednání musí dojít do tří měsíců od vzniku právnické osoby. Další možností je i převzetí účinků právního jednání konkludentně¹⁵, tedy přijetím faktickým, ale ne výslovným. S tímto tématem také souvisí otázka dluhů. V tomto případě je za dluhy vzniklé před vznikem spolku odpovědná pouze osoba, která tyto dluhy způsobila. Pokud však bude návrh na zápis spolku odmítnut, pak jsou za dluhy odpovědní všichni zakladatelé spolku společně a nerozdílně. Naopak v případě zápisu spolku do spolkového rejstříku za dluhy neodpovídá nikdo z členů.

¹⁴ KINDL, Milan; ERTL, Zdeněk; FORMANOVÁ, Nikola; KINDL, Tomáš a ŠÍMA, Alexander. *Úskalí spolkového práva*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017. str. 142. ISBN 978-80-7380-642-2.

¹⁵ Z judikatury: rozhodnutí nejvyššího soudu sp. zn. 20 Cdo 1373/2003

3 Členství ve spolku

Spolek je podřazen korporaci, která je v občanském zákoníku v §210 odst. 1 formulována tak, že korporaci vytváří společenství osob. Korporace je tudíž takovou právnickou osobou, která vznikne spojením jednotlivců v jediný celek k účelu společnému, přičemž tento účel musí být legální.¹⁶ Základním znakem spolku je tedy existence zákonem určené minimální členské základny 3 osob, která je jeho nutnou podmínkou. Zároveň však platí striktní zákaz kohokoli nutit ke členství v nějakém spolku¹⁷ a nikomu nesmí být bráněno vystoupit z něj.

Členství ve spolku je osobním vztahem spolku samého a jeho člena. Od obchodních korporací se spolek liší především absencí složky majtkové. Člen tedy nikdy nevlastní žádný podíl a nemůže být spoluvlastníkem. Členství ve spolku tak není možno ani ocenit.

Spolek je samostatným subjektem, vůči němuž má člen tohoto spolku práva a povinnosti, avšak v žádném případě jej nemůže vlastnit. Spolkové jmění je z tohoto důvodu odděleno od majetku člena. Přijetím členství se člen zavazuje zachovávat vnitřní řád spolku.

3.1 Způsobilost k členství

Způsobilá k členství ve spolku je každá osoba. Zákon zde neklade žádná omezení, tudíž členem může být jak osoba fyzická, tak osoba právnická. Není proto výjimkou, že členem spolku je obchodní korporace nebo jiný spolek atd. Nejsou tím však dotčeny omezení plynoucí ze zvláštních zákonů. Můžeme zde hovořit o principu otevřenosti členství vůči každému, kdo je ke členství způsobilý dle zákona a stanov.

Ten, kdo podal přihlášku k členství ve spolku, tímto aktem nutně přistupuje i ke stanovám spolku v aktuálním znění. Stanovy spolku tedy zavazují

¹⁶ ARNDTS, C. L., *Učební kniha Pandekt. Díl I. Reprint*. Praha: Wolters Kluwer, 2010, str. 51.

¹⁷ WAGNEROVÁ, E. et al., *Listina základních práv a svobod. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2012, str. 477

toliko členy spolku jakožto smluvní strany a spolek samý. Nezavazují pak, a ani nemohou zavazovat, třetí strany.¹⁸

Členství ve spolku může být různého druhu v závislosti na tom, jaký je konkrétní rozsah práv a povinností členů spolku. Jednotlivé druhy členství však musí být podle §220 občanského zákoníku předem definovány a musí být předem stanoveno, jaká práva a povinnosti se na který druh členství vztahují. Úprava výše zmíněných druhů členství je fakultativní povahy. Tzn. že pokud toto stanoví neupravují, pak platí, že existuje pouze jeden druh členství, přičemž všichni členové mají stejná členská práva a povinnosti. V této otázce je však nezbytně nutné dbát na článek 1 Listiny, který vyslovuje zákaz diskriminace. Úprava rozdílných práv a povinností je tak omezena tímto požadavkem Listiny.

Spolek nemá ze zákona povinnost vést seznam svých členů. Tato poměrně zásadní otázka je ponechána pouze na stanovách, které ji ale vůbec řešit nemusí, protože nejde o povinnou náležitost stanov.

Zákon neklade překážky členství ani osobám nezletilým nebo nesvéprávným. Např. podle §152 odst. 3 občanského zákoníku týká-li se hlavní činnost právnické osoby nezletilých nebo osob s omezenou svéprávností a není-li hlavním účelem právnické osoby podnikání, může být členem kolektivního statutárního orgánu právě taková osoba. Ve vztahu ke spolkům, je tedy potlačen §31 téhož zákona, který říká, že každý nezletilý je způsobilý k právním jednáním přiměřeným rozumové a volní vyspělosti nezletilých jeho věku. Kritériem pro způsobilost zde totiž není rozumová a volní vyspělost, ale to, zda stanoví právnické osoby označují nezletilé osoby nebo osoby s omezenou způsobilostí za svou hlavní činnost, přičemž nesmí jít o podnikání. Uplatňuje se zde princip, že zvláštní pravidlo má přednost před pravidlem obecným, proto je na tuto problematiku nahlíženo tímto způsobem.

¹⁸ Z judikatury: NS 22 Cdo 985/2001 (Stanovy občanského sdružení nejsou pramenem práva, společenské normy v nich obsažené nejsou normami právními a nemohou tak mít vliv na právní postavení jiných osob, než členů občanského sdružení. Stanovy občanského sdružení proto nemohou mít vliv na majetkoprávní postavení třetích osob, které nejsou členy občanského sdružení.)

3.2 Vznik členství

Ke vzniku členství nemůže dojít konkludentně, ale je vždy potřeba projevená vůle jak uchazeče, tak i spolku samého. Kdo se uchází o členství ve spolku, projevuje tím vůli být vázán stanovami od okamžiku, kdy se stane členem spolku.

Právní teorie rozlišuje tradičně mezi originárním a derivativním způsobem nabytí členství. V případě originárního členství hovoříme o vzniku zcela nového členství, tedy bez existence právního předchůdce. Derivativní členství je odvozené od právního předchůdce, kdy členství vzniká na základě právní skutečnosti.

K originárnímu vzniku členství může dojít dvěma způsoby. První je zvláštní způsob vzniku členství u zakládajících členů spolku, u nichž se nevyžaduje, aby podávali členskou přihlášku. Jak bylo výše zmíněno, existuje zde nevyvratitelná právní domněnka podání přihlášky, i když k tomu ve skutečnosti nedošlo nebo byla taková přihláška podána vadně. V případě, že se osoba zapsala do listiny přítomných na ustavující schůzi, platí, že přihlášku podala, a navíc ji podala řádně. Takto členství nabývají osoby, jež se zúčastnily zasedání ustavující schůze, nevzaly zpět svoji členskou přihlášku a v důsledku toho se staly zakládajícími členy spolku. Členství v tomto případě vzniká dnem vzniku spolku, tzn. dnem zápisu spolku do spolkového rejstříku.

Druhým způsobem je podání přihlášky a její přijetí do již existujícího spolku. Přihláška však nemusí mít písemnou formu a je jednostranným a adresovaným právním jednáním, které zájemce o členství adresuje spolku. Akt přijetí je ze zákona v podstatě neformální, povinným je pouze zápis do seznamu členů¹⁹ a to pouze v případě, že je takový seznam stanovami zřízen. Proces přijetí za člena je tedy ponechán na stanovách, které ho zároveň také nemusí upravovat vůbec. O přijetí za člena však musí být rozhodnuto vždy. Pokud o přihlášce rozhodnuto není, pak platí, že uchazeč přijat nebyl, neboť nečinnost není projevem vůle.

¹⁹ ŠVESTKA, Jiří; DVOŘÁK, Jan; FIALA, Josef, et al. *Občanský zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014. str. 696. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-370-8.

K rozhodnutí o přijetí je příslušný nejvyšší orgán spolku, pokud stanovy neurčí jinak. Nejvyšším orgánem spolku je takový orgán, který stanovy určí a pokud stanovy tuto problematiku opět neupravují, je nejvyšším orgánem spolku členská schůze. Pokud však stanovy nejvyšší orgán nebo orgán příslušný k přijímání nových členů spolku upravují, není zakázáno stanovit pro tento orgán parametry přijímání. Jedná se například o stanovení většiny potřebné k přijetí nového člena atd... Pokud stanovy nebo zákon určí ještě další podmínky pro vznik členství, pak přijetí přihlášky příslušným orgánem neznamená vznik členství, které je spojeno až splněním oněch podmínek. Ke vzniku členství může tedy být zapotřebí splnění více podmínek kumulativně.

Ani u rozhodnutí není stanovena forma projevu vůle, což znamená, že rozhodnutí nemusí mít formu písemnou. Pokud zákon nebo stanovy neurčí jinak, pak je rozhodnutí o přijetí, či nepřijetí konečné a uchazeč se jeho změny nemůže domáhat ani soudní cestou. Rozhodnutí o (ne)přijetí nemusí obsahovat odůvodnění, které je tedy zcela dobrovolné.

Spolek nemá právo rozhodovat o datu, ve kterém členství vznikne. Není zde možná retrospektiva, tedy nikdo nemůže být za člena přijat se zpětnou účinností a zároveň nelze nikoho nutit, aby se stal členem ke dni, se kterým nesouhlasí. Pokud by spolek přijal člena se zpětnou účinností, tedy ke dni dřívějšímu, než je den uvedený na přihlášce, pak by takové právní jednání bylo neplatné pro počáteční nemožnost plnění, protože spolek je zde vázán projevem vůle uchazeče. Opačnou situací je, pokud je nutné uchazeče přijmout k pozdějšímu datu, než je datum uvedené na přihlášce. Takové právní jednání je platné, a to za předpokladu, že rozhodnutí o přijetí bylo přijato později. Důvodem je fakt, že nikomu nemůže členství vzniknout dříve než dnem přijetí příslušného rozhodnutí.

Derivativním způsobem může členství ve spolku vzniknout jedině jeho přechodem od právního předchůdce, který zemřel nebo zanikl, avšak pouze za předpokladu, že takový přechod stanovy povolují.

3.3 Obsah členství

Obsahem členství je vztah mezi spolkem a jeho členy, a to jak mezi sebou navzájem, tak ke spolku samému. Tyto vztahy upravují primárně stanovy, pokud tak neučiní, je třeba se řídit úpravou v občanském zákoníku, případně v jiných právních předpisech. Jde o úpravu právních poměrů, které jediné jsou a zároveň mohou být regulovány právem. Právní poměr má své subjekty, kterými jsou ve věci členství ve spolku spolek a jeho členové. Obsahem tohoto právního poměru jsou pak především vzájemná práva a vzájemné povinnosti. Vymezení těchto práv a povinností je povinnou náležitostí stanov spolku. Práva a povinnosti však nemusí být vždy pro všechny členy stejné, což souvisí s druhem členství ve spolku. Přes možnost zavést různé druhy členství, zde existuje zásada zákazu diskriminace, která musí být vnímána komplexně a v souladu s antidiskriminačním zákonem. To znamená, že je vyloučeno jakékoli znevýhodnění na základě rasy, národnosti, etnického původu, pohlaví, sexuální orientace, věku, zdravotního postižení, náboženského vyznání, víry či světového názoru.

V následujícím odstavci bude podán demonstrativní výčet práv a povinností, které členům a spolku vznikají společně s členstvím. Člen má vůči spolku především povinnost loajality. Mezi práva lze zařadit primárně právo podílet se na rozhodování o činnosti spolku, které se promítá v právu účasti na jednání orgánů spolku a v právu hlasovat. Právo na informace o činnosti spolku, právo volit do volených spolkových orgánů a být do nich volen. Každý člen má právo ze spolku svobodně vystoupit. Spolky mohou také určit zvláštní práva a povinnosti jako například právo užívat sportovní zařízení spolku nebo povinnost platit příspěvky.

3.4 Svazy

Spolky, jejichž povaha je svazová, a které vytvořili jiné spolky jako svůj nový spolek, jsou vlastně spolky spolků. Jejich členy se tak mohou stát opět jen spolky. Jestliže zákon připouští, aby spolky za účelem realizace jejich společného zájmu založily nový spolek jako svůj svaz, pak jde o právní úpravu postavení

osob, která je kogentní a nelze se tak od ní odchýlit.²⁰ Jiné osoby než spolky proto svaz jako spolek spolků založit nemohou a nemohou být ani jeho členy. Spolky, jež mají spolkovou povahu (svazy), proto musí své stanovy upravit tak, aby neodporovaly kogentním ustanovením zákona, tj. tak, aby jejich členy mohly být zase jen spolky. Členy svazu se tak nemohou stát například fyzické osoby, které jsou členy členských spolků svazu. Tato relativně nová právní úprava musela být splněna k 1.1.2017 a její porušení může vést ke zrušení spolku soudem, a to v případě, že nebude ve stanovené lhůtě sjednána náprava.

3.5 Princip dobrovolnosti a otevřenosti

Členství ve spolku je vždy dobrovolné a otevřené všem osobám, jak bylo zmíněno výše. Pokud je členem spolku právnická osoba, vyjadřuje svoji vůli skrze statutární orgán, který právnickou osobu v tomto směru zastupuje podle § 232 odst. 2 občanského zákoníku. Ledaže by tato právnická osoba stanovila jinak.

Princip otevřenosti plyne z ústavně zakotveného práva sdružovat se. Tento princip je však do určité míry omezen oním společným zájmem, který je důvodem sdružování a ze kterého mohou plynout určité požadavky na budoucí členy spolku. Omezit otevřenost však mohou do určité míry i stanovy spolku, jež mohou na základě účelu spolku fakticky určit, že členy spolku mohou být jen určité osoby, protože jen ony se mohou na realizaci společného zájmu podílet. Obecně platí, že je jen na spolku, koho přijme za svého člena a za jakých podmínek. Autonomie spolku ohledně rozhodnutí, kdo se stane jeho členem však není bezbřehá a může být omezena zákonem.

V rámci principu otevřenosti je také potřeba zmínit, že členství v jiném spolku nemůže být překážkou pro přijetí do spolku. To neplatí, pokud by účel jiného spolku byl v rozporu s účelem spolku, do kterého žadatel o členství podává přihlášku. Nelze tedy omezit možnost stát se členem spolku na základě účasti ve spolku jiném, pokud pro to nejsou pádné důvody.

²⁰ KINDL, Milan; ERTL, Zdeněk; FORMANOVÁ, Nikola; KINDL, Tomáš a ŠÍMA, Alexander. *Úskalí spolkového práva*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017. str. 219. ISBN 978-80-7380-642-2.

3.6 Přejchod členství

Podle §232 odst. 1 občanského zákoníku členství ve spolku nepřechází na právního nástupce, neurčí-li stanovy jinak. Členství se tedy obecně váže pouze na osobu člena samotného. Pokud je však ve stanovách určeno jinak, platí zde obecná právní úprava dědického práva a členství přechází na univerzálního právního nástupce dosavadního člena.²¹

3.7 Zánik členství

Členství ve spolku může zaniknout vystoupením, vyloučením, nebo dalšími způsoby uvedenými ve stanovách nebo v zákoně. Mezi další způsoby zániku členství lze zařadit například nezaplacení členského příspěvku, pozbytí určitého majetku či práva, které je nezbytné k efektivnímu členství. Dalším případem zániku členství je zánik spolku samotného, protože lze logicky vyvodit, že neexistující spolek, nemůže mít žádné členy. Zákodárce zde spolkům neklade žádné zvláštní omezení a je tak v podstatě na spolku samotném, jak zánik členství upraví.

Předpokládá se vnitřní přezkum rozhodnutí o vyloučení v rámci spolkové organizace. To neplatí, pokud o vyloučení rozhoduje členská schůze nebo rozhodčí komise. Rozhoduje-li však jiný orgán, má mít osoba vylučovaná právo žádat, aby bylo toto rozhodnutí přezkoumáno členskou schůzí. V každém případě však vylučovanému členovi náleží soudní ochrana. Věcně příslušným soudem k rozhodování o vyloučení člena spolku, je podle § 9 občanského soudního řádu okresní soud.

S právem svobodného sdružování souvisí i právo ze spolku svobodně vystoupit. Vystoupení je jednostranný adresovaný projev vůle. Pokud členství zaniká vystoupením člena ze spolku, je vyžadován takový projev vůle, který musí splňovat náležitosti právního jednání.²² V tomto se vystoupení liší od ostatních druhů zániku členství, neboť je zde přítomna vůle člena samotného nebýt nadále členem spolku. Právo člena vystoupit ze spolku nelze nijak omezit.²³ Stanovy

²¹ ŠVESTKA, Jiří; DVOŘÁK, Jan; FIALA, Josef, et al. *Občanský zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014. str. 695. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-370-8.

²² Z judikatury NS 28 Cdo 4162/2010

²³ Z judikatury rozhodnutí č. 25/2005 Sb. soudních rozhodnutí a stanovisek

však mohou klást požadavky na ono jednostranné právní jednání, jímž člen své právo realizuje. Tím je myšlen například požadavek písemného prohlášení, které musí být spolku doručeno, čímž však není nijak omezena možnost vystoupení, ale je specifikována forma, kterou je nutno pro vystoupení dodržet.

Návrh na vyloučení člena je oprávněn podat v písemné formě kterýkoli člen, pokud stanovy neurčí jinak. Návrh musí obsahovat okolnosti osvědčující důvod pro vyloučení. Člen, proti němuž návrh směřuje, musí mít příležitost se s návrhem seznámit, žádat o jeho vysvětlení a uvést i doložit vše, co mu je k prospěchu. Člen může být ze spolku vyloučen jen na základě legitimního důvodu a vyloučení bezdůvodné je nepřípustné. Jestliže stanovy spolku takovou možnost připouštějí, dostávají se v této části do rozporu s právem svobodně se sdružovat zaručeným čl. 20. odst. 1 Listiny základních práv a svobod.²⁴ Při posouzení, zda je možno členovi spolku uložit nejpřísnější opatření, jímž je vyloučení, je rozhodující intenzita porušení povinnosti člena spolku. To znamená, že musí jít o takové porušení povinnosti, které by bylo možno kvalifikovat jako hrubé.²⁵ Tento požadavek je zároveň vyjádřen v § 239 odst. 1 občanského zákoníku, podle něhož je možné vyloučit člena spolku jen tehdy, pokud závažně porušil povinnosti vyplývající z členství a pokud ani v přiměřené lhůtě nesjednal nápravu poté, co ho k ní spolek vyzval.

Pokud stanovy neurčí jinak, je k rozhodování o vyloučení ze spolku příslušný statutární orgán spolku. Takové rozhodnutí musí být doručeno vylučovanému členovi, avšak postačí doručení prosté. Rovněž tento zákonný požadavek je kogentní povahy. Bez doručení rozhodnutí o vyloučení není toto rozhodnutí vůči adresátovi právně účinné. Pokud však vylučovaný člen vědomě doručování maří, pak se použije §570 odst. 1 občanského zákoníku, který říká, že bylo doručeno řádně.

Vylučovaný člen má právo se proti jednostrannému právnímu jednání spolku, tedy vyloučení, bránit. Může do patnácti dnů od doručení rozhodnutí navrhnout, aby rozhodnutí o jeho vyloučení přezkoumala rozhodčí komise, nebo jiný k tomu stanovami určený orgán. Vylučovaný člen je plnohodnotným členem spolku až do marného uplynutí zákonem stanovené patnácti denní lhůty k podání

²⁴ Z judikatury NS 28 Cdo 2976/10, Rc 30/12

²⁵ Z judikatury NS 28 Cdo 1785/2010

návrhu na přezkumné řízení, nebo do zamítnutí návrhu vylučovaného člena na zrušení rozhodnutí o vyloučení.

Vylučovaný člen má právo zúčastnit se jednání o přezkoumání rozhodnutí, vyjádřit se, a pokud je členem tohoto orgánu, má právo o svém vyloučení rovněž hlasovat. Právo člena podat návrh na přezkum je právem zákonným, a proto nemůže být jakkoli omezeno nebo vyloučeno. Pokud byl člen rozhodnutím vyloučen, je teoreticky možné zpětvzetí vyloučení. Pokud orgán, který o potvrzení rozhodnutí o vyloučení rozhodl, své rozhodnutí zruší a nahradí jej novým a vyloučená osoba s tím souhlasí, pak se má za to, že vyloučená osoba nikdy nepřestala být členem, jde tedy o rozhodnutí, jehož účinky nastávají *ex tunc*. Tento institut není v zákoně upraven, a proto vycházíme ze zásady legální licence, tzn. co není zákonem zakázáno, je dovoleno.

Pokud byl člen ze spolku vyloučen, má právo rovněž na soudní ochranu. Na tuto ochranu má však nárok až po využití všech dostupných opravných prostředků, tedy i přezkumného řízení ve spolku samém, pokud k němu byl zřízen přezkumný orgán. Výše uvedené má základ v §104 odst. 1 občanského soudního řádu, kde je uvedeno, že má-li předcházet jiné řízení, pak soud postoupí věc po právní moci usnesení o zastavení řízení příslušnému orgánu.

Pokud vyloučený člen využil všech dostupných opravných prostředků, pak může do tří měsíců od doručení konečného rozhodnutí o svém vyloučení navrhnout soudu, aby rozhodl o neplatnosti tohoto vyloučení. Pokud tak v této subjektivní lhůtě neučiní, pak jeho právo zaniká. Tato zákonná lhůta má kogentní charakter, díky čemuž ji nelze ani prodloužit ani zkrátit. Pokud rozhodnutí nebylo vyloučenému členovi řádně doručeno vůbec, může tento podat návrh do tří měsíců ode dne, kdy se o něm dozvěděl, nejpozději však do jednoho roku ode dne, kdy byl po vydání rozhodnutí zánik jeho členství vyloučením zapsán do seznamu členů. Pokud toto právo v této lhůtě nevyužije, jeho právo zaniká. Tato lhůta má rovněž kogentní charakter, tudíž platí, že ji rovněž nelze prodloužit ani zkrátit. Výše uvedená objektivní roční lhůta je však v praxi sporná, jelikož spolky nejsou povinné seznam členů vést, a pokud ho vedou, pak nemusí být veřejně přístupný, což je v praxi celkem běžné. Není tedy prakticky možné zjistit, kdy lhůta započala

běžet.²⁶ Pokud ovšem soud shledá vyloučení za neplatné, pak platí účinky *ex tunc*, stejně jako u zpětvzetí rozhodnutí orgánem spolku, což znamená, že člen nikdy členem být nepřestal.

Typickým způsobem zániku členství ve spolku je zánik členství pro nezaplacení členského příspěvku. Neurčí-li stanovy jinak, zanikne členství, pokud člen nezaplatí členský příspěvek ani v přiměřené lhůtě určené spolkem dodatečně ve výzvě k zaplacení, ačkoli byl na tento následek ve výzvě upozorněn. Tento způsob ukončení je pro spolek typický, protože jiné soukromoprávní korporace tento způsob zániku členství neznají, neboť by byl v rozporu s principem majetkové účasti společníka nebo člena v této jiné korporaci.²⁷

Zánik členství na základě nezaplacení členského příspěvku má za následek ztrátu povinnosti příspěvek hradit a dochází i k celkovému zániku dluhu. Tento příspěvek je totiž ze zákona vázán na existenci členství ve spolku. Je-li však člen stále společníkem, pak má spolek právo vymáhat uhrazení dluhu, a to i soudní cestou. Ochranou pro členy spolků je kogentní ustanovení o povinnosti učinit výzvu, kterou stanovy zrušit nemohou. K nápravě stavu slouží zákonný požadavek přiměřené lhůty k nápravě. Obecně platí, že lhůta musí reálně umožnit, aby k nápravě vůbec mohl člen, jehož se výzva týká, přistoupit.

Členství nemůže zaniknout výkonem rozhodnutí nebo exekucí postižením podílu, a to z důvodu, že člen spolku žádný podíl nemá. Pokud stanovy neupraví jinak, pak členství nezaniká ani z důvodu prohlášení konkursu na majetek člena nebo zamítnutím insolvenčního návrhu pro nedostatek majetku, neboť tyto důvody zákon se zánikem členství nespojuje.

²⁶ ŠVESTKA, Jiří; DVOŘÁK, Jan; FIALA, Josef, et al. *Občanský zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014. str. 710. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-370-8

²⁷ ŠVESTKA, Jiří; DVOŘÁK, Jan; FIALA, Josef, et al. *Občanský zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014. str. 700. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-370-8.

4 Orgány sportovního spolku

Vnitřní organizace spolku je především na spolku samotném, protože občanský zákoník v tomto ponechává velkou svobodu. Spolek je při tvorbě svých orgánů omezován nutností zachovávat dobré mravy a respektovat ústavně zaručené principy. Nedílnou součástí práva svobodně se sdružovat je totiž rovněž svobodné budování vnitřní organizační struktury sdružení, včetně vytváření orgánů, jejichž prostřednictvím spolek vyvíjí svou činnost.²⁸

Zákon i přes značnou autonomii, přeci jen po spolcích požaduje existenci alespoň dvou orgánů, kterými jsou statutární orgán a nejvyšší orgán. Na druhé straně ale připouští i jejich splynutí v jediný orgán.²⁹ Stanovy spolku potom musí určit alespoň statutární orgán. V případě neurčení orgánu nejvyššího zákon stanovuje, že nejvyšším orgánem je členská schůze.

4.1 Statutární orgán

Zákon stanoví, popřípadě zakladatelské právní jednání určí, jakým způsobem a v jakém rozsahu členové orgánů právnické osoby za ni rozhodují a jak nahrazují její vůli. Navíc veškerá působnost, kterou zakladatelské právní jednání nesvěřuje výslovně jinému orgánu právnické osoby, přísluší statutárnímu orgánu. V zájmu bezpečnosti právního styku je nezbytné, aby spolek měl statutární orgán, neboť ten jej také zastupuje navenek v právním styku spolu s jinými osobami.³⁰

Právnická osoba jedná ve všech záležitostech svým statutárním orgánem.³¹ Její právní jednání realizují fyzické osoby, které jsou členy jejího statutárního orgánu, respektive tyto osoby nahrazují vůli právnické osoby. Právnická osoba, a tedy ani spolek nemůže právně jednat jinak, než-li prostřednictvím svých zástupců. Statutárním orgánem je tedy ten orgán, jehož členové jsou bez dalšího, oprávněni neomezeně zastupovat právnickou osobu, o jejíž statutární orgán jde. Statutární

²⁸ Z judikatury NS sp. zn. 21 Cdo 4423/2011

²⁹ KINDL, Milan; ERTL, Zdeněk; FORMANOVÁ, Nikola; KINDL, Tomáš a ŠÍMA, Alexander. *Úskalí spolkového práva*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017. str. 247. ISBN 978-80-7380-642-2.

³⁰ ŠVESTKA, Jiří; DVOŘÁK, Jan; FIALA, Josef, et al. *Občanský zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014. str. 711. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-370-8.

³¹ Z judikatury NS sp. zn. 23 Cdo 632/2012

orgán a jeho členové se zapisují do spolkového rejstříku, a to z důvodu, že mohou spolek zastupovat bez omezení. Člen statutárního orgánu je povinen svou funkci vykonávat osobně.

Je-li členem statutárního orgánu spolku jiná právnická osoba, musí splňovat zákonné předpoklady, tedy plnou svéprávnost podle §152 odst. 2 občanského zákoníku, ten, kdo ji zastupuje. Je-li totiž členem orgánu právnické osoby jiná právnická osoba, musí k zastupování zmocnit fyzickou osobu. Pokud tak neučiní, zastupuje ji v takovém orgánu člen jejího vlastního statutárního orgánu.

Statutární orgán může být pojmenován libovolně, přičemž jeho název stanoví stanovy. Jedinou podmínkou je zde požadavek, aby název statutárního orgánu nebyl klamavý. Příkladem zde může být spolek rozhodčích, který by ani svůj statutární orgán nemohl pojmenovat Rozhodčí komise, neboť je takový název vyhrazen zákonem pro orgán spolku, jehož funkce je odlišná. Zda je statutární orgán kolektivní nebo individuální, určí zpravidla stanovy spolku, případně to musí přímo vyplývat z určení některého spolkového orgánu za statutární.³²

Jak již bylo řečeno, je jedinou náležitostí stanov spolku jen určení statutárního orgánu. Nemusí tedy obsahovat ani zmínku o tom, jak se takový statutární orgán vytváří, tedy kdo volí nebo jmenuje jeho členy. Pokud to však stanovy neurčují, volí a odvolává členy statutárního orgánu nejvyšší orgán spolku. Stanovy zároveň určují i délku funkčního období členů volených orgánů. Pokud délka není ve stanovách určena, je ze zákona funkční období pětileté.

Neurčí-li stanovy jinak, může spolek zastupovat každý z členů statutárního orgánu samostatně. Jestliže však stanovy určují, že členové statutárního orgánu musí jednat společně, může člen tohoto orgánu zastupovat spolek samostatně jen v případě, že byl k určitému právnímu jednání zmocněn. Funkce člena statutárního spolku je navíc neslučitelná s funkcí člena kontrolní nebo rozhodčí komise, a to za předpokladu, že spolek tyto orgány zřídí. Tento požadavek je jako jeden z mála, pokud hovoříme o orgánech spolků, kogentní povahy.

³² TOMÁŠEK, P. Je nutné ve stanovách a spolkovém rejstříku uvést počet členů statutárního orgánu spolku? *Rekodifikace & praxe*, č. 4/2016, str. 20

Právní jednání osoby zapsané ve veřejném rejstříku jako statutární orgán či jeho člen zavazuje právnickou osobu, i když už dotyčná osoba statutárním orgánem nebo jeho členem není.³³ Pokud právnická osoba nemá statutární orgán schopný se usnášet déle než dva roky, je to důvodem pro její zrušení s likvidací.

4.2 Nejvyšší orgán

Jak vyplývá z výše uvedeného, i nejvyšší orgán spolku může být téměř jakýkoli, a to pokud jde o název i počet jeho členů. Přičemž zde opět platí požadavek, že název nejvyššího orgánu nesmí být klamný a zavádějící. Pokud však stanovy nejvyšší orgán nespécifikují, je nejvyšším orgánem spolku ze zákona členská schůze. Stanovy pak mohou určit, že působnost členské schůze plní shromáždění delegátů.

Členská schůze se musí sejít nejméně jednou ročně, ovšem jak již bylo řečeno, členská schůze nemusí být nejvyšším orgánem spolku a v takovém případě se na ni tyto pravidla nevztahují. Pokud by tomu tak bylo, je docela dobře možné, že se členská schůze bude scházet v jiných intervalech. Ať už je nejvyšším orgánem spolku členská schůze nebo jiný orgán, musí se scházet alespoň jednou ročně už z toho důvodu, že tento nejvyšší orgán musí schválit účetní závěrku. Účetní závěrku schvaluje výlučně nejvyšší orgán spolku a je jí třeba schvalovat každoročně.³⁴

Do působnosti nejvyššího orgánu spolku patří zpravidla určení hlavního zaměření činnosti spolku, rozhodování o změně stanov, schvalování výsledku hospodaření spolku, hodnocení činnosti ostatních orgánů spolku a jejich členů a případně také rozhodovat o zrušení spolku s likvidací anebo o jeho přeměně. Výše zmíněné je však dispoziční povahy, proto zákonodárce používá slovo zpravidla.

Pokud není určeno jinak, svolává členskou schůzi spolku statutární orgán. Statutární nebo jiný k tomu určený orgán má povinnost členskou schůzi svolat také v případě, že o to požádá nejméně třetina všech členů spolku nebo jeho kontrolní orgán. I tento požadavek je však dispoziční a stanovy jej mohou určit odlišně. Dispozičně je rovněž pojato svolávání. Členská schůze musí být svolána

³³ Z judikatury NS sp. zn. 29 Cdo 94/2016

³⁴ ORLOVÁ, P. Účetnictví spolků. 2. část, *Účetnictví v praxi*, č. 9/2016, str. 22

nejméně třicet dnů před jejím konáním. Z pozvánky musí být zjevné kde a kdy se schůze koná a příložen musí být harmonogram jednání. Místo a čas zasedání se navíc musí určit tak, aby co nejméně omezovaly možnost členů se zúčastnit. Forma pozvánky je však ponechána zcela na stanovách a podmínkou je jen svolání členské schůze vhodným způsobem.

Kdo zasedání členské schůze zahájil, ověří, zda je usnášeníschopná. Přijímat platná rozhodnutí je členská schůze schopna tehdy, pokud se účastní většina členů spolku, nebo pokud stanovy neurčují jiné kvórum. Každý člen schůze disponuje jedním hlasem a usnesení se přijímají nadpoloviční většinou přítomných hlasů, není-li opět určeno jinak.

Do třiceti dnů od ukončení zasedání členské schůze statutární orgán nebo ten, kdo takové schůzi předsedal nebo tím byl pověřen, zajistí vyhotovení zápisu ze zasedání. Ze zápisu musí být zřejmé, kdo zasedání svolal a jak to učinil, kdy se konalo, kdo jej zahájil, kdo mu předsedal, jaké další činovníky členská schůze zvolila, jaká usnesení byla přijata a kdy byl zápis vyhotoven. I vyhotovení zápisu o členské schůzi může být ve stanovách upraveno odlišně.

4.3 Kontrolní komise

Kontrolní komise je již zcela dobrovolným orgánem, který zákon u spolků, a tudíž ani u sportovních spolků nevyžaduje. Tento orgán slouží především k vnitřní kontrole. Účelem kontrolní komise je dohlížet, jestli jsou záležitosti spolku řádně vedeny a zda spolek vykonává činnost v souladu se stanovami a s právními předpisy. Jak již bylo řečeno, není povinností spolku kontrolní komisi zřízovat, ale pokud zřízena je, jsou výše uvedené úkoly kontrolní komisi neodejmutelné. Její funkci lze rozšiřovat, ale nikoli zužovat nebo měnit její účel.

Stejný případ nastává i u členů kontrolní komise, kdy je zákonem stanovený minimální počet členů na tři. Spolek může počet členů rozšířit, ale nesmí ho omezit pod zákonem stanovený limit.³⁵ Pokud je komise zřízena, pak se do spolkového rejstříku zapisuje název kontrolního orgánu, počet jeho členů,

³⁵ KINDL, Milan; ERTL, Zdeněk; FORMANOVÁ, Nikola; KINDL, Tomáš a ŠÍMA, Alexander. *Úskalí spolkového práva*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017. str. 281. ISBN 978-80-7380-642-2.

jména a adresa místa jejich pobytu. Pokud je členem takového orgánu právnická osoba, zapíše se též sídlo této právnické osoby a jméno a adresa pobytu fyzické osoby, která ji ve funkci zastupuje.

Účelem kontrolní komise je tedy dohlížet, jestli jsou záležitosti spolku vedeny řádně a zda spolek vykonává svou činnost v souladu se stanovami a právními předpisy. Tato formulace v podstatě znamená, že kontrolní komise dohlíží především na statutární orgán spolku. V souladu se současnou právní úpravou založenou na teorii fikce jsou to totiž v první řadě členové statutárního orgánu spolku, kdo nahrazují jeho vůli.³⁶ Právě díky funkci kontroly statutárního orgánu spolku, je funkce člena kontrolní komise ze zákona neslučitelná s funkcí člena statutárního orgánu. Statutární orgán tak nesmí ani volit a odvolávat členy kontrolní komise a od tohoto ustanovení se nelze odchýlit.

Zjistí-li při výkonu své funkce kontrolní komise nedostatky, upozorní na ně statutární orgán a také orgány, které určují stanovy. Kontrolní komise nemá jiné prostředky, nežli upozornění. Jedinou další variantou je podnět ke svolání členské schůze. Pokud ji statutární orgán do třiceti dnů od podnětu nesvolá, může kontrolní komise na náklady spolku svolat členskou schůzi sama.

4.4 Rozhodčí komise

Stejně jako v případě kontrolní komise, je rozhodčí komise zcela dobrovolným orgánem, který nemusí být spolkem vůbec zřízen. Rozhodčí komise je specifickým orgánem spolku, který má za úkol rozhodovat sporné záležitosti náležející do spolkové samosprávy. Není-li určeno jinak, půjde zpravidla o spory mezi členem a spolkem o placení členských příspěvků a přezkum rozhodnutí o vyloučení člena ze spolku. Pokud je rozhodčí komise zřízena, smí spolek ve stanovách určit větší i menší rozsah působnosti rozhodčí komise, než jak jej vyjmenovává zákon. Pokud je rozhodčí komise zřízena a není ve stanovách určen rozsah působnosti, pak je tento rozsah určen zákonem.

³⁶ KINDL, Milan; ERTL, Zdeněk; FORMANOVÁ, Nikola; KINDL, Tomáš a ŠÍMA, Alexander. *Úskalí spolkového práva*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017. str. 281. ISBN 978-80-7380-642-2.

Členem rozhodčí komise se podle zákona může stát jen zletilá, plně svéprávná a bezúhonná osoba, která zároveň ve spolku nepůsobí jako člen statutárního orgánu nebo kontrolní komise. Je zde však dána pouze relativní neplatnost rozhodnutí o zvolení člena rozhodčí komise z důvodu nedostatku bezúhonnosti. To znamená, že pokud člen rozhodčí komise bezúhonný není, stejně platí, že bezúhonný je, pokud někdo nenavrhne vyslovení neplatnosti jeho volby pro nedostatek bezúhonnosti.

Rozhodčí komise může mít prakticky libovolný počet členů a může se i členit na jednotlivé senáty. Pokud stanovy neurčí jinak, pak má rozhodčí komise tři členy. Rozhodovat rozhodčí komise smí, pokud je přítomna většina jejich členů, avšak minimální počet potřebný k rozhodování je právě tři.

4.5 Rozhodování sporů

Existují tři cesty, jak vyřešit potenciální spor týkající se sportovního práva. První cestou je národní sportovní asociace, druhou je příslušný národní soud a třetí možnou cestou je arbitráž.³⁷ K těmto cestám je však potřeba přidat ještě mezinárodní úroveň řešení sporů, která je zastoupena mezinárodními sportovními asociacemi, evropským soudním dvorem, arbitrážním soudem pro sport (dále jen CAS) a mediací.

Arbitrážní soud pro sport sídlí v Lausanne ve Švýcarsku a byl vytvořen Mezinárodním olympijským výborem v roce 1983. CAS po svém vzniku začal naplňovat roli zamýšlenou zakladateli jakožto nejvyšší soud pro světový sport.³⁸ Výhodami CAS oproti běžným soudům jsou nízké náklady, rychlost jednání a specializovaní odborníci v konkrétním oboru. CAS se skládá z řádného a odvolacího panelu.

V rámci řádného arbitrážního řízení se řeší kauzy, které vznikly v rámci smluv uzavřených mezi stranami sporu týkajícího se sponzorství, televizních práv ke sportovním událostem nebo sporu mezi sportovcem a jeho manažerem atd. Účastníci řízení se mohou na CAS obrátit v případě, že taková možnost vyplývá

³⁷ REEB, M., *The role of the Court of Arbitration for Sports*. In: *International Law and The Hague's 750th anniversary*, str 233

³⁸ MCLAREN, R., CLEMENT, P., *Court for Arbitration for Sport: The Ad Hoc Division at Salt Lake City Olympic Games, 2004*, I.S.L.R., str. 44

už ze smluvních vztahů, tedy v případě, že si účastníci tuto možnost dříve ujednali nebo v případě, že se na jurisdikci CAS dohodli později.

Odvolací řízení se zabývá odvoláním proti rozhodnutím orgánů sportovních asociací, které v rámci asociace rozhodovaly v posledním stupni a jejichž stanovy zároveň odkazují na CAS jakožto finální odvolací orgán. CAS se tedy případem zabývá buďto v případě, že se na tom strany sporu dohodly a nebo je tak určeno ve stanovách samotných sportovních asociací.

V případě řádného řízení si strany sporu mohou zvolit právo určité země, jenž má být aplikováno, pokud tak neučiní, je aplikovatelným právem právo švýcarské. Při řízení odvolacím může být právo stranami rovněž určeno, pokud tomu tak není, rozhoduje se dle práva země, proti které odvolání směřuje. Řízení se vede v jazyce, který si strany zvolili, pokud nezvolí žádný, je řízení vedeno v angličtině nebo francouzštině.

CAS zároveň umožňuje využít mediační řízení pro různé typy sporů. Pokud se stranám ani tak nepodaří spor ukončit smírně, mají možnost obrátit se na arbitrážní řízení u CAS nebo na jiný arbitrážní či soudní orgán. CAS jde především o kontrolu spravedlivého průběhu řízení a stranou zůstávají např. otázky čistě sportovních pravidel hry, které jsou v kompetenci sportovní asociací.

5 Sportovní spolky v Čechách a zahraničí (UEFA/FIFA)

Česká republika je jednou ze zemí, která je řazena mezi státy s nezávislým sportovním odvětvím. Sportovní politika je prováděna na celostátní úrovni Českým olympijským výborem a organizace soutěží je zajišťována sportovními federacemi.³⁹ České sportovní odvětví je do velké míry na státu nezávislé a organizace sportu je prakticky v rukou nestátních subjektů. Tento model praktikovaný v České republice se nazývá tzv. skandinávský cesta.⁴⁰

Sportovní spolky hrají v rámci sportu významnou úlohu, protože právě tyto spolky organizují sportovní činnost. Spolky jsou díky své samostatnosti tvůrci předpisů, které jsou členové spolku povinni dodržovat. Vzhledem k neexistenci právní úpravy v této oblasti, jsou téměř veškeré vztahy ve sportu upravovány právě stanovami spolků. Stanovy nemají sílu zákona, nicméně jsou pro své členy ze zákona závazné.

Úkolem sportovních spolků je organizování soutěží a sdružování sportovců a klubů, kteří se těchto soutěží účastní. Navíc zejména ve fotbalovém prostředí tvoří spolky pyramidovou strukturu. Na nejnižší příčce stojí výše zmínění sportovci a kluby, které tvoří sportovci a zaměstnanci klubu. Tyto nejmenší jednotky se sdružují v regionální a národních asociacích. Národní asociace se spojují v asociacích kontinentálních a ty pak ve federaci světové.

Fotbalová asociace tak reprezentuje evropský model sportu, který je založený na pyramidové struktuře; principu sestupů a postupů mezi ligami; zabývá se též amatéry a mládeží; podpoře národní identity; mezinárodních soutěžích.⁴¹

³⁹ JURKA, Helena. *Právní úprava profesionálního sportu v České republice a zahraničí*. Praha: Wolters Kluwer, 2018. Právo prakticky. str. 3 ISBN 9788075528834.

⁴⁰ NAFZIGER, J. ROSS, S. *Handbook on international sports law*. Cheltenham: Edward Elgar, 2011, xv. str. 115

⁴¹ GÁBRIŠ, Tomáš. *international and European sports law: textbook* 1. vydanie. Bratislava: vlastním nákladem, 2015. str. 11. ISBN 978-80-972080-2-8

5.1 Fotbalová asociace České republiky

Mezi nejrozvinutější a nejdůležitější sportovní spolky v České republice lze bezesporu zařadit FAČR. Asociace disponuje nejpočetnější členskou základnou na našem území. Jedná se zhruba o 330 000 členů.

Sídlem asociace je Praha. Účelem asociace je organizování fotbalu v České republice. Za tímto účelem FAČR zejména pečuje o komplexní rozvoj a propagaci fotbalu, zabezpečuje přípravu a účast fotbalové reprezentace České republiky v soutěžích federací mezinárodních fotbalových asociací (FIFA a UEFA). V neposlední řadě podporuje profesionální a zejména pak amatérský fotbal, se zvláštním zaměřením na rozvoj fotbalu mládeže s cílem vést ji k pozitivním občanským postojům, zásadám a ke zdravému způsobu života. Základními zásadami FAČR je nepřípustnost jakékoli diskriminace; nezávislost v ideologických, náboženských a politických názorech; dodržování fair play a zachování požadavků, principů a norem vymezených v Olympijské chartě, etickém kodexu a dalších dokumentech Mezinárodního olympijského výboru.

5.1.1 Účel a předmět činnosti Asociace

Hlavním předmětem činnosti FAČR jsou aktivity, které jsou vykonávány soustavně, svým jménem a na vlastním účet a odpovědnost, které však nejsou podnikáním. Hlavním předmětem je zejména péče o sportovní výchovu mládeže a příprava talentovaných mladých fotbalistů; zřizování a organizování fotbalových soutěží k nimž je zároveň vlastníkem práv a přímo je řídí; organizuje a řídí přípravu a činnost sportovních odborníků; organizuje mezinárodní a mezistátní utkání; vydává vlastní odbornou literaturu; zabezpečuje propagaci fotbalu v médiích; zajišťuje svým členům sportovně lékařskou informovanost; koordinuje spolupráci mezi svými členy a podílí se na řešení sporů mezi nimi a zabývá se dalšími otázkami týkajícími se fotbalu a jeho rozvoje na území České republiky. FAČR může dále vyvíjet podnikatelskou činnost nebo jinou výtěžnou vedlejší činnost, avšak jen za účelem podpory své hlavní činnosti.

FAČR je členem federací mezinárodních fotbalových asociací FIFA a UEFA. Vzhledem k tomuto členství FAČR plně respektuje jejich předpisy, které jsou pro ni závazné a zajišťuje respektování těchto předpisů svými členy cestou

vydávání svých vnitřních předpisů. Ve vztahu k těmto organizacím pak FAČR vystupuje v zájmu českého fotbalu. Dále je členem Českého olympijského výboru a České unie sportu. Specifickou formou spolupráce je spolupráce s Ligovou fotbalovou asociací, na kterou Asociace převedla některá práva a povinnosti týkající se organizování a zabezpečování soutěží na úrovni 1. a 2. ligy mužů a juniorské ligy v České republice.

5.1.2 Pobočné spolky

FAČR zakládá pobočné spolky, vůči nimž má postavení spolku hlavního. Každý nový pobočný spolek musí být založen rozhodnutím Valné hromady asociace. Zároveň může být pobočný spolek změněn nebo zrušen opět jen rozhodnutím Valné hromady. Mezi hlavní pobočné spolky FAČR patří zejména krajské a okresní fotbalové svazy, které jsou omezeny místní působností, v rámci daného území však mohou nabývat práva a povinnosti v plném rozsahu.⁴² Vztahy FAČR a členských klubů jsou určovány statusem členství, jakož i právy a povinnostmi, které jsou s ním spojeny. Asociace komunikuje se svými pobočnými spolky a se svými členy především pomocí internetového portálu Asociace, na němž uveřejňuje důležité informace, které se týkají jí, pobočných spolků nebo jejích členů. Portál je mimo jiné tvořen centrální evidencí členství, evidencí pobočných spolků Asociace, ostatní evidence týkající se struktury a činnosti Asociace a jejích pobočných spolků, mobilní aplikace, které Asociace vytvořila nebo vytvoří a které určí jako součást svého elektronického informačního systému.

5.1.3 Stanovy Asociace

Základním vnitřním předpisem Asociace jsou její Stanovy. Na základě těchto Stanov pak FAČR vydává další vnitřní předpisy jako Přestupní řád, Evidenční a registrační řád, Soutěžní řád, Pravidla fotbalu, Disciplinární řád, Řád trenérů atd. Všechny tyto ostatní předpisy však musí být v první řadě v souladu se Stanovami, jakožto základním vnitřním předpisem. Stanovy pak nesmí odporovat právním normám České republiky nebo Evropské Unie a také předpisům FIFA a UEFA. Stanovy Asociace i ostatní vnitřní předpisy nabývají účinnosti dnem, který je v nich uveden, nejdříve však okamžikem, kdy jsou uveřejněny na Portálu.

⁴² Stanovy FAČR, str. 3 dostupné na: <https://facr.fotbal.cz/uredni-deska-predpisy/206?category=1>

Pokud v těchto předpisech není den jejich účinnosti konkrétně stanoven, je tímto dnem vždy den uveřejnění tohoto předpisu.

Majetek FAČR získává zejména vlastní sportovní činností; členskými příspěvky; dotacemi od FIFA, UEFA, Českého olympijského výboru a České unie sportu; vedlejší hospodářskou činností; z darů; ze státního rozpočtu nebo jiných veřejných rozpočtů a ziskem z právnických osob, v nichž má Asociace majetkový podíl.

5.1.4 Členství v Asociaci

Členstvím ve FAČR vyjadřuje člen svou podporu a ztotožnění se s účelem, zásadami a pravidly fungování Asociace. Zároveň se tím vyjadřuje bezpodmínečná vůle podřídit se Stanovám Asociace a dalším vnitřním předpisům, předpisům FIFA a UEFA a rozhodnutím orgánů asociace. Pro členství ve FAČR je typické, že na jeho vznik není právní nárok, je dobrovolné a představuje výlučný členský vztah mezi členem a Asociací. Členem Asociace mohou být jak fyzické, tak právnické osoby a mohou nabývat jak pouze práv a povinností základních, tak práv a povinností zvláštních. Zvláštní práva a povinnosti se u fyzických osob mohou lišit podle postavení této fyzické osoby. Může jít o zvláštní práva a povinnosti pro trenéry, hráče, delegáty, rozhodčí atd. Z právnických osob mají zvláštní práva a povinnosti pouze členské kluby a registrovaní zprostředkovatelé, kteří zároveň nejsou fyzickými osobami ani členskými kluby.

Členství v Asociaci vzniká registrací, pokud není určeno jinak. Fyzická osoba se registruje na základě zaplacení členského příspěvku a vlastní žádosti podané elektronicky s použitím Portálu, a to vlastním postupem (volný člen), anebo prostřednictvím členského klubu (vázaný člen). Výběrem postupu však není dotčena možnost ke změně volného členství na vázané a vázaného členství na volné. Členství fyzické osoby vzniká okamžikem, kdy se v centrální evidenci členství automaticky spáruje zaevidovaná žádost o registraci a variabilní symbol platby členského příspěvku. Právnické osobě vzniká registrace na základě vlastní žádosti podané formou jí podepsané listiny a kladného rozhodnutí Výkonného výboru o této žádosti s tím, že její členství vzniká okamžikem nabytí účinnosti tohoto rozhodnutí. Po vzniku členství je každému subjektu Asociace přiděleno identifikační číslo. Žádosti o registraci nemusí být vyhověno, pokud žádost

nesplňuje předepsané náležitosti nebo je nesprávně podána a také pokud není včas uhrazen členský příspěvek. Asociace může registraci odmítnout také v případě, že by bylo vyhovění žádosti v rozporu se zájmy Asociace.

Členství zaniká na základě oznámení člena, že dobrovolně ukončuje své členství. Toto oznámení podává vlastním postupem, tedy formou jím podepsané listiny. Členství pak zaniká konkrétně okamžikem, kdy je oznámení o ukončení členství vloženo do centrální evidence členství. Členství osoby, které vzniklo vznikem členství v pobočném spolku, zaniká též zánikem členství v tomto pobočném spolku.

Členství fyzické osoby zaniká též pro nezaplacení členského příspěvku a tento příspěvek nebyl uhrazen ani v dodatečné 14denní lhůtě od prvního dne prodlení, ačkoli byl člen na možnost zániku svého členství upozorněn ve výzvě, která je v den prodlení vyvěšena na úřední desku umístěné na Portálu a tato výzva obsahuje výše zmíněnou dodatečnou lhůtu k zaplacení. Dále může zaniknout rozhodnutím Výkonného výboru z důvodu zvlášť hrubého nebo opakovaného porušení členských povinností a to okamžikem, kdy takové rozhodnutí nabude právní moci. Fyzické osobě členství zaniká také smrtí.

Právnícké osobě zaniká členství na základě rozhodnutí Výkonného výboru z důvodu zvlášť hrubého nebo opakovaného porušení členských povinností a to okamžikem, kdy takové rozhodnutí nabude právní moci. Na základě rozhodnutí Výkonného výboru z důvodu pravomocného soudního rozhodnutí, kterým byla odsouzena pro trestný čin, nebo pravomocného rozhodnutí insolvenčního soudu o jejím úpadku a to okamžikem, kdy takové rozhodnutí Výkonného výboru nabyde právní moci. Členství právnícké osobě zaniká rovněž jejím právním zánikem.

5.1.5 Práva a povinnosti členů Asociace

V této kapitole bude podán základní přehled o právech a povinnostech souvisejících s členstvím ve FAČR. Výčet práv a povinností je demonstrativní a nesnaží se obsáhnout veškerá práva a povinnosti s členstvím související.

Práva a povinnosti člena Asociace jsou vázány na jeho osobu a nelze je převádět na osobu jinou. Přechod práv na právního nástupce je možný pouze v

případě, že tento právní nástupce je rovněž členem Asociace a zároveň takový přechod určují Stanovy nebo předpis na jejich základě vydaný. Práva a povinnosti člena Asociace vznikají vznikem členství, pokud jde o nové členy. Všichni stávající členové mohou práva a povinnosti nabývat různými způsoby, které jsou upraveny ve stanovách.

Mezi základní práva se řadí právo zúčastnit se všech aktivit spojených s činností Asociace, nejsou-li vyhrazeny pouze členům se zvláštními právy a povinnostmi. Právo obracet se s písemnými připomínkami, žádostmi, podněty a návrhy na orgány Asociace a požadovat písemnou odpověď. Dovolávat se svých práv před příslušnými orgány Asociace. V případě vyčerpání všech opravných prostředků má člen právo obrátit se na soud, případně domáhat se přezkumu rozhodnutí orgánu Asociace u Rozhodčího soudu pro sport, jenž sídlí v Lausanne, což vyplývá z předpisů FIFA a UEFA. Fyzická osoba může být volena do volených orgánů Asociace a je-li vázaným členem, pak má právo zúčastňovat se zasedání Valné hromady a na těchto zasedáních hlasovat, vystupovat a volit členy orgánů Asociace.

Základní povinnosti jsou příkaz dodržovat tyto Stanovy a další předpisy asociace, jakož i předpisy FIFA a UEFA; oznamovat Asociaci změny v údajích, které o členech shromažďuje; podrobit se rozhodnutím orgánů Asociace; dovolávat se práv člena nejprve u příslušných orgánů Asociace. Fyzické osoby mají povinnost platit řádně a včas členské příspěvky

Mezi nejdůležitější povinnosti se řadí strpět sankce za disciplinární přečiny. Tyto sankce mohou být uloženy Asociací jako takovou, pobočným spolkem, jakož i rozhodnutím uloženým orgánem Ligové fotbalové asociace. Sankce můžeme rozdělit na ty, které mohou být uděleny právnickým i fyzickým osobám – důtka, peněžitá pokuta, vyloučení z Asociace, zákaz výkonu funkce. Sankce jen pro fyzické osoby – vyloučení z reprezentace, zákaz závodní činnosti, zákaz výkonu jiné činnosti, zákaz vstupu na stadion, fotbalově prospěšná činnost, zákaz účasti na všech aktivitách spojených s činností Asociace. Sankce udělitelné jen právnické osobě – vrácení dotace, zákaz přijímání dotací, zákaz přestupů a hostování, odehrání utkání bez přítomnosti diváků, kontumace utkání, odebrání

soutěžních bodů a vyloučení družstva ze soutěže. Pokud není určeno jinak, pak mohou být tresty kumulativní.

5.1.6 Orgány Asociace

Nejvyšším orgánem Asociace je Valná hromada, jež je tvořena delegáty ustanovenými podle stanov FAČR. Volenými orgány jsou pak Výkonný výbor, Revizní a kontrolní komise a Odvolací komise. Dalšími orgány FAČR jsou například Řídící komise pro Čechy, Řídící komise pro Moravu, Ligové shromáždění, etická komise a komise pro zabezpečení republikových soutěží Asociace. Nad rámec těchto orgánů vytváří FAČR též Sbor rozhodců, kteří jsou v souladu se Stanovami a Procesním řádem povoláni k rozhodování sporů v rozhodčím řízení, a to mezi členy Asociace. Členy orgánů Asociace se mohou stát pouze fyzické osoby, které jsou bezúhonné, zletilé, plně svéprávné a jsou členy Asociace.

Není-li určeno jinak, jsou orgány FAČR usnášeníschopné v případě, že je přítomna nadpoloviční většina členů nebo delegátů orgánu. Rozhodování orgánu Asociace je upraveno následujícím způsobem: a) každý člen orgánu má jeden hlas; b) žádný člen orgánu nemá právo se nechat při rozhodování zastoupit; c) každý hlas má stejnou váhu, d) při rovnosti hlasů je rozhodující hlas předsedy orgánu, nejde-li o hlasování Valné hromady. Pokud není stanoveno jinak, je hlasování veřejné a rozhodnutí je přijato, hlasovala-li pro něj nadpoloviční většina přítomných členů nebo delegátů. Přijaté rozhodnutí nabývá účinnosti dnem v něm stanoveným a pokud datum nestanovuje, pak dnem přijetí.

Řádná Valná hromada je svolávána Výkonným výborem jednou za rok v období mezi 15.5.-30.6. kalendářního roku. Mimořádná Valná hromada je svolávána rovněž Výkonným výborem, a to v případě, pokud to sám shledá nutným nebo v případě, že o to požádá nadpoloviční většina určených uskupení. Valné hromady se účastní delegáti, kteří jsou jediní oprávněni hlasovat; členové výkonného výboru; členové ostatních volených orgánů Asociace, předsedové komisí Asociace ustavovaných Výkonným výborem; hosté přizvaní Výkonným výborem. Valná hromada mimo jiné projednává a schvaluje zprávu o stavu rozvoje fotbalu v České republice a o činnosti Výkonného výboru; projednává zprávu o výsledcích hospodaření Asociace, volí členy volených orgánů; schvaluje

stanovy, jejich změny a doplňky; zakládá, mění a ruší pobočné spolky; určuje výši členských příspěvků atd. Pro usnášeníschopnost Valné hromady je nutné, aby byla přítomna nadpoloviční většina delegátů jak z české, tak z moravské komory. Rozhodnutí jsou přijata, pokud pro ně hlasuje nadpoloviční většina přítomných delegátů z obou výše zmíněných komor zároveň.

Statutárním orgánem FAČR je Výkonný výbor. Za Asociaci právně jednájí společně předseda a jeden z místopředsedů Výkonného výboru nebo dva místopředsedové. Za Asociaci mohou jednat i jiní pověřeni zaměstnanci Asociace, zejména generální sekretář. Výkonný výbor řídí činnost Asociace v období mezi valnými hromadami a tvoří jej 12 členů, kterými jsou předseda, dva místopředsedové a devět dalších členů. Funkční období členů Výkonného výboru je čtyřleté. Členové vykonávají svou funkci i po skončení funkčního období v případě, že ještě nebyl zvolen nástupce nebo nebyli znovuzvoleni, a to za podmínky, že jejich funkce zanikla uplynutím funkčního období. Výkonný výbor zasedá zpravidla jednou za měsíc a do jeho působnosti náleží zejména vytvářet podmínky pro realizaci cílů Asociace: a) plnit úkoly svěřené mu Valnou hromadou; b) zajišťovat úkoly spojené s fotbalovou reprezentací ČR na všech úrovních; c) schvalovat vnitřní předpisy Asociace v souladu se Stanovami; d) zajišťovat hospodaření a správu majetku Asociace; e) výkonný výbor jmenuje a odvolává generálního sekretáře, který řídí sekretariát Asociace a zajišťuje operativní styk s FIFA a UEFA a s fotbalovými svazy v zahraničí atd..

Mezi další orgány FAČR patří Revizní a kontrolní komise, jenž má 3 členy, kteří jsou voleni na čtyřleté volební období. Dva členové jsou voleni českou komorou a jeden komorou moravskou Valné hromady. Revizní a kontrolní komise zasedá dle potřeby, nejméně však 4x za rok. Hlavním účelem je revize hospodaření Asociace. Za tímto účelem komise spolupracuje s odbornými institucemi a zejména pak těmi, které provádí audit. Dále tato komise kontroluje plnění usnesení přijatých Valnou hromadou. Zjištění získaná svou činností postupuje Revizní a kontrolní komise Výkonnému výboru, který se musí těmito zjištěními zabývat.

Odvolací komise je odpovědná pouze Valné hromadě a má 7 členů. Funkční období členů odvolací komise je čtyřleté a zasedá dle potřeby, zpravidla

jedenkrát za měsíc. Odvolací komise rozhoduje jako přezkumný orgán ve věcech podání týkajících se členství v Asociaci, jakož i ve věcech zvláštních práv a povinností; jako orgán druhého stupně ve věcech odvolání proti rozhodnutím Etické komise; disciplinární komise Ligové fotbalové asociace; jako orgán ve věcech mimořádného opravného prostředku dovolání; jako orgán v kompetenčních sporech atd. Odvolací komise je ve své činnosti nezávislá na Výkonném výboru a dalších orgánech FAČR a při rozhodování postupuje v souladu s Procesním řádem.

5.2 UEFA

UEFA je spolkem evropských národních fotbalových asociací. Sídli v Nyonu ve Švýcarsku a je neutrální politicky a nábožensky.

Účelem UEFA je vypořádat se se všemi otázkami týkajícími se evropského fotbalu; podporovat fotbal v Evropě v duchu porozumění a fair play bez jakékoli diskriminace založené na politickém přesvědčení, náboženství nebo pohlaví; organizovat mezinárodní fotbalové soutěže a turnaje na evropské úrovni; předcházet všem praktikám, které by mohly ohrožovat regulérnost zápasů a soutěží; zajistit, že sportovní hodnoty převládají nad komerčními zájmy; přerozdělovat zisk z fotbalu v souladu s principem solidarity a podporovat investice do všech úrovní fotbalu, zejména pak do fotbalu mládežnického; podporovat jednotu a chránit obecné zájmy členských asociací; reprezentovat evropský fotbal jako celek a další.

Členství v UEFA je otevřené pro národní fotbalové asociace zemí ležících v Evropě, které jsou uznány za suverénní státy potřebnou většinou Organizace spojených národů. Tato asociace musí být zároveň zodpovědná za organizování a řízení fotbalu na daném území takového státu. Za určitých okolností je možná i výjimka v podobě přijetí asociace státu z jiného kontinentu. Ovšem za předpokladu, že tato národní asociace není členem žádné jiné kontinentální konfederace fotbalových asociací a zároveň FIFA takové členství povolí.

Národní fotbalová asociace, která se chce stát členem musí podat písemnou žádost o přijetí. Žádost o členství vyřizuje kongres, který má pravomoc žádost o členství rozhodnout. Žádost může schválit také Výkonná komise, která

má však pravomoc člena přijmout pouze dočasně, a to do doby, kdy o přijetí rozhodne právě kongres. Pokud se asociace stane členem, nabývá práv a povinností, které mají ostatní členové. Jde například o právo účastnit kongresu a právo volit; předkládat návrhy na projednání věci v kongresu; navrhnout kandidáty na volené funkcionáře UEFA, účastnit se soutěží pořádaných UEFA a další. Mezi povinnosti lze zařadit povinnost ctít principy loajality, celistvosti a sportovního chování v souladu s principem fair play; povinnost podřídit se stanovám UEFA a rozhodnutím vydaným na jejich základě, jakožto i rozhodnutím Arbitrážního soudu pro sport (dále jen CAS) atd. Členské asociace musí tyto pravidla implementovat do vlastních stanov a zaručit jejich dodržování členy těchto asociací.

Členské asociace spravují své záležitosti nezávisle na třetích stranách. Musí však zahrnout do svých statut povinnost demokratických postupů, totiž že výkonná složka asociace je do svých funkcí demokraticky volena. Ostatní složky asociací musí být rovněž voleny nebo dosazovány zcela nezávisle. Pokud toto není splněno, UEFA k takovému orgánu nebo jeho rozhodnutí nepřihlíží.

Národní asociace může ukončit své členství v UEFA na konci finančního roku této organizace, a to za předpokladu, že alespoň šest měsíců předem podá písemné oznámení o svém úmyslu vystoupit ze spolku. Členství v UEFA zaniká rovněž pokud je národní asociace rozpuštěna nebo zrušena. Národní asociaci může také UEFA vyloučit ze spolku v případě hrubého porušení statut nebo předpisů ze statut vycházejících; pokud neplní své finanční závazky vůči UEFA; pokud asociace ztratí svůj status zástupce fotbalu pro danou zemi; pokud byla národní asociaci zamítnuta žádost o členství organizací FIFA anebo pokud FIFA člena vyloučila. K vyloučení člena z UEFA je potřeba rozhodnutí kongresu, který se musí usnést minimálně tříčtvrtinovou většinou přítomných zástupců národních asociací, přičemž kongresu se musí účastnit minimálně polovina všech členů. V naléhavých případech, kdy se výkonná komise UEFA domnívá, že národní fotbalová asociace nesplňuje nebo porušuje některý z povinných předpokladů členství, může s okamžitou platností takové národní asociaci pozastavit členství. Rozhodovat o vyloučení člena s pozastaveným členstvím však bude opět pouze kongres při svém dalším zasedání.

Orgány UEFA jsou kongres, výkonná komise, prezident a orgány pro výkon spravedlnosti.

Nejvyšším orgánem spolku je kongres, který však musí být řádně svolaný, aby měl pravomoc rozhodovat. Řádný kongres by měl zasedat každý rok, ale může ho svolat i výkonná komise, a to k prořešení finančních otázek nebo záležitostí zvláštního významu. Kongres potvrzuje finanční zprávu za uplynulé období a schvaluje rozpočet pro následující rok; volí prezidenta UEFA, výkonnou komisi, zástupce UEFA v organizaci FIFA; může měnit stanovy; rozhoduje o předložených návrzích; zabývá se otázkami členství a další. Konání řádného kongresu musí být oznámeno písemně alespoň tři měsíce před jeho začátkem. Oficiální pozvánka ke kongresu musí být odeslána alespoň čtyři týdny před jeho konáním. K oficiální pozvánce musí být přiložen také harmonogram kongresu, který sestavuje výkonná komise. Členská národní fotbalová asociace, která si přeje přidat návrh do harmonogramu řádného kongresu, musí tento návrh alespoň dva měsíce před konáním kongresu písemně doručit administrativnímu oddělení. Návrh musí být srozumitelně formulovaný a musí být připojeno krátké zdůvodnění návrhu.

Mimořádný kongres může být svolán výkonnou komisí anebo minimálně jednou pětinou členských asociací. Pokud je kongres svolán členskými asociacemi, musí se kongres konat do tří měsíců od žádosti o jeho svolání. Zpráva o konání mimořádného kongresu musí být rozeslána minimálně dva měsíce před jeho začátkem. Společně se zprávou o konání mimořádného kongresu se rozesílá harmonogram, který je sestaven výkonnou komisí.

Každá členská asociace disponuje jedním hlasem. Tímto hlasem disponuje jeden ze zástupců asociace, který hlasuje jejím jménem. Pokud stanovy nestanoví něco jiného, je návrh přijat prostou většinou platných hlasů přítomných členů. Pokud je hlasováno o změně stanov UEFA, je ke schválení zapotřebí minimálně dvoutřetinové většiny přítomných členů. Návrh na rozpuštění UEFA by musel být podpořen minimálně čtyřpětinovou většinou všech členů. Suspendovaná národní fotbalová asociace nebo člen přijatý dočasně, tj. výkonnou komisí, nemá hlasovací právo. Pokud není stanoveno jinak, rozhodnutí nabývá účinnosti tři měsíce po

skončení kongresu. Kongres však může zároveň rozhodnout, že účinnost rozhodnutí nastává dříve, nebo později.

Jednou ze základních pravomocí kongresu jsou volby do funkcí. V prvním kole je kandidát zvolen, pokud pro něj hlasovala absolutní většina přítomných. Pokud potřebnou většinu nezískal žádný z kandidátů, hlasuje se ve druhém kole, kde ke zvolení do funkce postačí většina prostá. Pokud ve druhém kole nastane remíza, volí se znovu ve třetím kole. Pokud ani zde nikdo nedosáhne potřebné většiny, je rozhodnuto losem mezi kandidáty, kteří získali nejvyšší počet hlasů, ale nezískali potřebnou většinu. Kongresem je volen například prezident a šestnáct členů výkonné komise, z nichž minimálně jedna musí být žena.

Výkonná komise je tvořena prezidentem, šestnácti členy volenými kongresem, dvěma členy volenými ECA a jedním členem voleným EFPL. Všichni členové výkonné komise mají stejná práva a povinnosti. Každý člen komise má povinnost jednat čestně, loajálně a nezávisle, přičemž musí jednat zároveň v nejlepším zájmu UEFA a rozvoje evropského fotbalu. Výkonná komise nemůže mít více než jednoho zástupce konkrétní národní fotbalové asociace a musí tedy být složena ze zástupců různých fotbalových asociací. Toto pravidlo připouští dvě výjimky a sice pro členy, kteří jsou voleni ECA a EFPL a dále pro ženu, kterou musí být obsazeno jedno místo ve výkonné komisi. Dva členové zvolení ECA však také nemohou být ze stejné fotbalové asociace.

Každý člen výkonné komise volený kongresem, s výjimkou prezidenta a ženy, musí mít po dobu výkonu své funkce otevřenou kancelář v zemi, za kterou byl zvolen. Pokud není tato podmínka splněna, nemůže být takový člen komise znovuzvolen. Kandidatura do funkce prezidenta UEFA je platná, pouze pokud má kandidát podporu minimálně tří členských fotbalových asociací. Výkonná komise pak ze svých řad volí prvního viceprezidenta, další čtyři viceprezidenty a pokladníka. Funkční období členů výkonné komise a prezidenta je čtyřleté a maximální počet funkčních období je stanoven na tři. Zároveň je stanovena horní věková hranice pro způsobilost být volen, která je nastavena na 70 a více let. Po dosažení tohoto věku není možné osobu zvolit ani znovuzvolit.

Výkonná komise má pravomoc rozhodovat a tvořit předpisy o všech otázkách, které nespádají do jurisdikce kongresu nebo jiných orgánů. Do výlučné

pravomoci výkonné komise patří celková kontrola UEFA a řešení nezbytných záležitostí; organizování spolku; dohlížení na účetnictví; na návrh prezidenta jmenovat generálního sekretáře a jeho zástupce; obecná kontrola administrativy zejména v oblasti dodržování práva a stanov; schvalovat roční plán pro administrativní orgány; podávat hlášení o činnosti UEFA na řádném kongresu. Jiné pravomoci může výkonná komise delegovat na prezidenta nebo jednoho či více členů výkonné rady anebo na administrativní orgány.

Výkonná komise se schází pravidelně jednou za dva měsíce. Je svolávána prezidentem nebo na návrh minimálně pěti členů komise. Pokud je svolávána na žádost členů komise, svolává ji prezident do dvou týdnů obdržení této žádosti. Pro přijetí návrhu musí hlasovat nadpoloviční většina přítomných členů komise a rozhodnutí výkonné komise nabývají účinnosti okamžitě po jejich přijetí, pokud není určeno jinak.

Prezident reprezentuje UEFA a předsedá kongresu i výkonné komisi. Pokud při hlasování dojde ke shodě, pak je rozhodující hlas právě prezidenta organizace. Prezident je mimo jiné zodpovědný za vztahy mezi UEFA a FIFA, ostatními konfederacemi, národními fotbalovými asociacemi a politickými orgány a mezinárodními organizacemi. Pokud prezident není přítomný, přebírá jeho zodpovědnosti první viceprezident.

Orgány pro výkon spravedlnosti jsou disciplinární orgány UEFA, mezi které patří disciplinární, kontrolní a etický orgán; disciplinární a etičtí inspektoři; orgán pro finanční kontrolu a odvolací orgány. Členové orgánů pro výkon spravedlnosti jsou nezávislí a nemohou být členy žádných jiných orgánů a komisí UEFA. Jsou vázáni výlučně stanovami UEFA, dalšími předpisy vydanými na základě stanov a zákonem. Všechny výše zmíněné orgány jsou voleny výkonnou komisí na čtyřleté funkční období. Všichni zvolení členové těchto orgánů musí být následně schváleni kongresem.

Disciplinární, kontrolní a etický orgán se skládá z ředitele, dvou zástupců ředitele a sedmi dalších členů. Do jurisdikce tohoto orgánu patří rozhodování disciplinárních a etických sporů, jakož i dalších sporů, svěřených orgánu na základě stanov nebo rozhodnutím výkonné komise. Je zvykem, že disciplinární,

kontrolní a etický orgán přijímá rozhodnutí, pokud jsou přítomni všichni jeho členové, nicméně minimální počet členů potřebný usnášeníschopnosti je tři.

Odvolací orgán se skládá z ředitele, dvou zástupců ředitele a devíti dalších členů. Účelem odvolacího orgánu je rozhodovat o odvoláních proti rozhodnutím disciplinárního, kontrolního a etického orgánu. Tento orgán může rozhodovat v případě, že jsou přítomni minimálně tři jeho členové. Existují však i výjimky, kdy může být jednotlivec určen k výkonu rozhodnutí o odvolání, které je zjevně nepřijatelné, opodstatněné, nebo neopodstatněné.

Disciplinární a etičtí inspektoři jsou jmenováni výkonnou komisí, která jich jmenuje nezbytný počet. Jeden z inspektorů je pak určen šéfinspektorem. Účelem tohoto orgánu je zastupovat UEFA v řízeních před disciplinárním, kontrolním a etickým orgánem a také před odvolacím orgánem.

5.3 FIFA

FIFA je mezinárodní fotbalová asociace registrovaná v obchodním rejstříku ve Švýcarsku podle článku 60 švýcarského občanského zákoníku. Sídlem FIFA je Zurich.

Účelem FIFA je ustavičně zlepšovat a podporovat fotbal; organizovat vlastní mezinárodní soutěže; vytvářet pravidla hry; kontrolovat dodržování pravidel; zajistit dostupnost pro každého, kdo chce hrát neohledně na věk nebo pohlaví; podporovat fair play a předcházet praktikám jako např. uplácení, doping, manipulace zápasů. FIFA je neutrální politicky i nábožensky a podporuje přátelské vztahy mezi členskými asociacemi, konfederacemi, kluby, hráči a funkcionáři.

Členem FIFA se může stát jakákoli asociace, která je zodpovědná za organizaci a kontrolu fotbalu v daném státě. Každý stát může mít pouze jednu fotbalovou asociaci, která je členem FIFA. Národní fotbalová asociace musí být také členem kontinentální konfederace, aby mohla být členem FIFA. Pouze kongres je oprávněn rozhodovat o členství, a to výhradně na návrh rady. V případě vzniku členství vznikají s okamžitou účinností rovněž práva a povinnosti s členstvím spojené. Mezi tato práva patří: a) právo účastnit se kongresu; b) právo

předkládat návrhy; c) nominovat kandidáty na prezidenta FIFA a do rady; d) účastnit se soutěží organizovaných FIFA;

Povinností členských asociací je např. nebýt v rozporu se stanovami, dalšími předpisy a rozhodnutími orgánů FIFA, jakož i rozhodnutími CAS; účastnit se soutěží organizovaných FIFA; platit členské příspěvky; svolávat nejvyšší a výkonné orgány v pravidelných intervalech, alespoň každé dva roky; vytvářet rozhodčí komise, které jsou přímo odpovědné členské asociaci; respektovat pravidla hry a další.

Výhradně na návrh rady může kongres rozhodnout o suspendování člena. Bez ohledu na uvedené může rada s okamžitou platností dočasně suspendovat člena za hrubé porušení pravidel FIFA. Dočasné suspendování je účinné až do následujícího kongresu, jestliže rada své rozhodnutí neodvolá. K suspendaci člena kongresem je potřeba tříčtvrtinové většiny přítomných členů. Takto suspendovaný člen nemůže užívat práv spojená s členstvím, nemůže navazovat sportovní kontakty s členy FIFA a může být potrestán současně i dalšími sankcemi.

Vyloučit člena může opět jen kongres na návrh rady, a to pokud neplní své finanční závazky; hrubě porušil stanovy, další předpisy nebo rozhodnutí orgánů FIFA; ztratil status asociace reprezentující a organizující fotbal v určitém státu. K rozhodnutí o vyloučení člena je potřeba účasti alespoň poloviny všech členů, kteří se musí usnést alespoň tříčtvrtinovou většinou přítomných hlasů.

Člen může ukončit své členství s účinností s koncem kalendářního roku. Zprávu o ukončení členství je třeba doručit na generální sekretářství doporučeně a nejpozději šest měsíců před koncem kalendářního roku. Ukončení členství také není účinné, dokud odstupující člen nesplní všechny své finanční závazky vůči FIFA a dalším členským asociacím.

FIFA uznává šest konfederací, tvořených národními fotbalovými asociacemi z příslušných kontinentů. Těmito konfederacemi jsou CONMEBOL pro asociace z Jižní Ameriky, AFC pro asociace z Asie, UEFA pro evropské fotbalové asociace, CAF pro africké fotbalové asociace, CONCACAF pro asociace ze Severní a Střední Ameriky a Karibiku a OFC pro fotbalové asociace z Oceánie.

Orgány FIFA jsou kongres, rada, generální sekretariát, stálé a adhoc komise, nezávislé komise a nezávislí auditoři.

Kongres může být řádný a mimořádný. Řádný kongres se koná jednou ročně a členské asociace jsou s časem a místem konání seznámeny písemnou formou alespoň v čtyřměsíčním předstihu. Formální svolávání kongresu se písemně doručuje alespoň měsíc před jeho konáním a pozvánka zahrnuje i harmonogram, zprávu od prezidenta FIFA, účetní závěrku a zprávu auditora. Mimořádný kongres je svoláván radou a to kdykoliv. Rada také svolává mimořádný kongres, pokud o to písemně požádá alespoň pětina členských asociací. Žádost o konání mimořádného kongresu musí obsahovat také harmonogram. Takto svolaný mimořádný kongres musí být konán do tří měsíců od doby, kdy rada přijala žádost. Členské asociace musí být na konání mimořádného kongresu upozorněny alespoň dva měsíce před jeho konáním.

Každá členská asociace disponuje na kongresu jedním hlasem a je reprezentována svým delegátem. Hlasovat může pouze přítomná asociace. Není tedy možné, aby člen hlasoval v zastoupení nebo písemně. Delegát musí být členem asociace, za kterou hlasuje a musí být touto asociací do své funkce jmenován příslušným orgánem.

Pouze členská asociace může navrhnout kandidáta do úřadu prezidenta FIFA. Kandidatura je platná pouze, pokud má podporu alespoň pěti dalších členských asociací. Asociace, jež podává návrh, ho musí doručit písemně generálnímu sekretariátu alespoň čtyři měsíce před začátkem kongresu a k návrhu připojí deklaraci o podpoře kandidáta, s alespoň výše zmíněnými pěti členskými asociacemi. Navrhovaný kandidát musel být aktivním členem fotbalové asociace alespoň dva roky z posledních pěti let předcházejících návrhu na jeho kandidaturu. Generální sekretariát oznámí členským asociacím seznam navrhovaných kandidátů, a to alespoň měsíc před konáním kongresu.

Do rady mohou kandidáty navrhopat opět jen členské asociace. Seznam kandidátů musí příslušná konfederace obdržet alespoň tři měsíce před konáním konfедераčního kongresu, na kterém proběhne volba kandidátů. Konfederace musí zaslat seznam kandidátů generálnímu sekretariátu FIFA minimálně pět dní po konci tříměsíční lhůty pro oznámení kandidatury. Každá členská národní

fotbalová asociace může navrhnout jednoho člena rady, pokud navrhne více, jsou všechny její volby neplatné. Volit smí pouze člena konfederace, které je členem.

Rada se skládá z 37 členů, z nichž jeden je prezident, osm viceprezidentů a dvacet osm členů. Do rady jsou kandidáti voleni na kongresu příslušných kontinentálních konfederací a do své funkce nastupují okamžitě po zvolení. Funkční období je čtyřleté. Do funkce člena rady může být kandidát zvolen maximálně třikrát. Rada je složena následujícím způsobem: a) CONMEBOL 1 viceprezident a 4 členové; b) AFC 1 viceprezident a 6 členů; c) UEFA 3 viceprezidenti a 6 členů; d) CAF 1 viceprezident a 6 členů; e) CONCACAF 1 viceprezident a 4 členové; f) OFC 1 viceprezident a 2 členové. Každá konfederace musí do rady zvolit alespoň jednu ženu. Pokud žádná žena zvolena není, pak je místo pro ni považováno za propadlé a musí zůstat prázdné až do příštích voleb do rady. Zároveň nesmí mít žádná členská národní fotbalová asociace v radě více než jednoho zástupce.

Rada definuje poslání FIFA, strategické směřování a hodnoty. Dohlíží na celkové směřování a finanční otázky; schvaluje rozpočet a audit finanční závěrky; jmenuje ředitele a jejich zástupce ve stálých komisích tam, kde tato pravomoc nepřísluší volbám v kongresu; navrhuje kandidáty do pozic, které jsou volené kongresem; vytváří adhoc komise, když je třeba; jmenuje generálního sekretáře na návrh prezidenta FIFA; rozhoduje o datu a místě konání závěrečných turnajů pořádaných FIFA s výjimkou mistrovství světa, o kterém rozhoduje kongres; do působnosti rady spadají veškeré otázky, které nejsou upraveny ve stanovách a tudíž nespádají do ní kompetence.

Prezident FIFA je volen kongresem v roce následujícím po roce, v němž se koná mistrovství světa ve fotbale. Funkční období prezidenta je čtyřleté. Do funkce prezidenta může být kandidát zvolen maximálně třikrát. Prezident zastupuje FIFA navenek; podporuje dobré vztahy mezi FIFA, konfederacemi, národními fotbalovými asociacemi a mezinárodními organizacemi; předsedá kongresu, na kterém ovšem nedisponuje hlasovacím právem a zasedáním rady, na kterých má jeden hlas;

Generální sekretariát je výkonným orgánem FIFA, organizuje soutěže ve shodě s rozhodnutími rady; vyjednává obchodní smlouvy ve shodě se standardy

stanovenými radou; je administrativní podporou pro stálé komise FIFA; řídí denní chod FIFA ve shodě s politikou nastavenou radou a rozpočtem stanoveným finanční komisí. V čele generálního sekretariátu stojí generální sekretář. Generální sekretariát je podřízený a odpovědný radě.

FIFA v současné době vede devět stálých komisí, jejichž úkolem je radit a pomáhat radě s úkoly, které spadají do odbornosti takové stálé komise. Až na výjimky⁴³ mohou být členové stálých komisí také členy rady. Funkční období členů stálých komisí jsou čtyři roky a začíná jmenováním do funkce. Až na jednu výjimku⁴⁴, jsou členové stálých komisí a jejich ředitelé a zástupci ředitelů jmenováni radou na návrh prezidenta, konfederace nebo členských asociací.

Nezávislé komise a jejich individuální členové vykonávají svou činnost zcela nezávisle, ale vždy v zájmu FIFA a v souladu se stanovami a dalšími předpisy. Mezi nezávislé komise patří komise pro audit a dodržování předpisů; disciplinární komise; etická komise a odvolací komise.

⁴³ Výjimkami jsou členové Governance Committee, nezávislí členové Finance Committee a nezávislí členové Independent Committee

⁴⁴ Governance Committee je volena kongresem na návrh rady.

6 Závěr

Cílem mé práce bylo podat základní informace o sdružování sportovních subjektů, objasnit význam tohoto sdružování, podat základní přehled o pramenech, jimiž se sdružování řídí a hierarchii sportovních asociací.

Pro správné pochopení dané problematiky, bylo nutné v první části čtenáře seznámit s právní úpravou spolků a kde ji nalézt. V této části byl podán rovněž historický exkurz do problematiky spolků, což slouží k hlubšímu porozumění daného tématu. Poté již bylo přikročeno k moderní právní úpravě, kdy jsem se zabýval založením a vznikem spolku, způsobilostí být členem, vznikem a zánikem členství, právy a povinnostmi členů nebo orgány spolků.

V druhé části své práce jsem se zaměřil na sportovní spolky a subjekty sportovních spolků, což bylo tématem mé diplomové práce. Na příkladu vybraných sportovních spolků z České republiky i zahraničí jsem se snažil ukázat, že i sportovní spolky vychází z právní úpravy spolků. Nejedná se tedy o nesourodé dvě části diplomové práce, nýbrž o navazující celek, kdy se po teoretickém seznámení s právní úpravou spolků dostáváme do praktické roviny, kde se zákonné předpisy a ustanovení probírané v první části promítají ve stanovách fungujících sportovních spolků.

Již v úvodu bylo zmíněno, že právní úprava sportu obecně, a zejména pak jeho organizace, je v České republice na nedostatečné úrovni, zejména ve srovnání s ostatními státy Evropské unie. Do své práce jsem však vybral jako příklad vrcholné představitel sportovních spolků, tudíž daná problematika zmíněná v úvodu, nemusí být na první pohled patrná. Je však potřeba mít na paměti, že ne všechny sporty jsou na našem území tak úspěšné jako fotbal, který je v tomto ohledu svou právní úpravou a organizací výjimečný. Cílem však bylo ukázat, jak sportovní spolky fungují a jak toto fungování ovlivňuje členy těchto spolků a nikoli naopak. Právě proto jsem zvolil do druhé části nejvýznamnější a nejlépe fungující sportovní spolky.

Nicméně i přes volbu vrcholných představitelů sportovních spolků je z diplomové práce patrné, že organizace fotbalu je téměř úplně v rukou soukromoprávních subjektů, kterými sportovní spolky bezesporu jsou. Zákonná úprava by v tomto směru mnohé usnadnila. Kdyby zákonodárce nastavil základní pravidla, podmínky organizace a fungování sportovních spolků, které jsou pro stát i společnost v současné době čím dál významnější, pomohlo by to mnoha sportovním odvětvím. Zejména pak odvětvím, která nedokáží tak důkladně organizovat, ať už z důvodu nedostatku finančních prostředků, nebo z jiných důvodů.

Tuto dynamicky se rozvíjející oblast práva bude potřeba v dohledné době dořešit. Už v současné době se začíná vést debata, jak sport ztraktivnit a přitáhnout tak mládež ke sportu. V současné době je díky mnoha jiným lákadlům a rigidnosti sportu na ústupu amatérský sport, který je však základem pro sport profesionální. Debata, jak zorganizovat a inovovat sportovní odvětví pomocí práva, tak již dnes nabírá na obrátkách a v blízké budoucnosti by se mohla stát jedním z klíčových bodů vládní politiky. FAČR a fotbal celkově by v tomto směru mohl být inspirací, protože dlouhodobě dokáže udržet velkou členskou základnu, a to navzdory moderní době, kdy se většina sportovních asociací s výrazným úbytkem členů potýká.

Resumé

This diploma thesis Subjects of sports association deals with Czech and international legal regulation of the associations; where we can find the sources of law. It also covers the membership in these associations; rights and duties, which are part of the membership; how membership arise and how can come to an end. It describes organs of the sports associations and which of these organs are mandatory and which are voluntary. The specific sports associations are introduced in the final chapter of this diploma thesis. These sports associations are Football association of the Czech Republic, Union of European Football Associations and Fédération Internationale of Football Association. I am trying to show how regulations from the first chapters are used on these specific sports associations. The main objective of the thesis is to describe sports associations and their subjects and how these sports associations work.

Seznam použité literatury

Monografie

- ČORBA, Jozef. *Otázky sportovního práva*. Praha: Ústav státu a práva AV ČR; 2008. ISBN 978-80-904024-1-6

- GÁBRIŠ, Tomáš. *international and European sports law: textbook* 1. vydanie. Bratislava: vlastným nákladem, 2015. ISBN 978-80-972080-2-8

HAMERNÍK, Pavel. *Sportovní právo s mezinárodním prvkem*. Praha: Auditorium, 2007. ISBN 978-80-903786-1-2.

- JURKA, Helena. *Právní úprava profesionálního sportu v České republice a zahraničí*. Praha: Wolters Kluwer, 2018. Právo prakticky. ISBN 9788075528834.

- KINDL, Milan; ERTL Zdeněk; FORMANOVÁ, Nikola; KINDL, Tomáš a ŠÍMA, Alexander. *Úskalí spolkového práva*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017. ISBN 978-80-7380-642-2.

- KRÁLÍK, Michal. *Právo ve sportu*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2001. ISBN 80-7179-532-1

- KUKLÍK, Jan. *Sportovní právo*. Praha: Auditorium, 2012. ISBN 978-80-87284-28-5

- RONOVSKÁ, Kateřina; VITOUL, Vlastimil a BÍLKOVÁ, Jana. *Nové spolkové právo v otázkách a odpovědích*. Praha: Leges, 2014. Praktik (Leges). ISBN 978-80-7502-020-8.

SVEJKOVSKÝ, Jaroslav. *Právnícké osoby v novém občanském zákoníku: komentář: [§ 118-418]*. V Praze: C.H. Beck, 2013. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-445-2.

- ŠVESTKA, Jiří; DVOŘÁK, Jan; FIALA, Josef, et al. *Občanský zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-370-8.

Internetové zdroje

Stanovy FAČR. Fotbalová asociace České republiky [online]. [cit. 2019-03-25]. dostupné na: <https://facr.fotbal.cz/uredni-deska-predpisy/223?category=1>

Evropská charta sportu [online]. MŠMT, 2002 [cit. 2019-03-25]. dostupné na: <http://www.msmt.cz/sport/evropska-charta-sportu>

UEFA statutes. [online]. [cit. 2019-03-25]. dostupné na: <https://www.uefa.com/insideuefa/documentlibrary/aboutuefa/index.html>

FIFA statutes. [online]. [cit. 2019-03-25]. dostupné na: <https://www.fifa.com/about-fifa/who-we-are/the-statutes.html>

Právní předpisy

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů

Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 198/2009 Sb., Zákon o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů